ION PILLAT

ANTOLOGIA TOAMNEI

EDITURA
LIBRĂRIEI UNIVERSALA ALCALAY & Co.

LEI 20

www.digibuc.ro

POEZIA TOAMNEI

www.digibuc.ro

DE ACELAŞ AUTOR

Visări păgâne 1912
Eternităţi de-o clipă . . . 1914
Amăgiri 1916
Grădina între ziduri . . . 1920
Premiată de Academia Română

www.digibuc.ro

ION PILLAT

POEZIA TOAMNEI

— ANTOLOGIE —

Vara 'şi apucă sborul spre ţărmuri depărtate,
Al toamnei dulce soare se pleacă la apus,
Şi galbenele frunze, pe dealuri semănate,
Simţiri deosebite în suflet ne-au adus.

Gr. Alecsandrescu, 1836.

„VIAŢA ROMÂNEASCĂ"
1921

www.digibuc.ro

Cel mai frumos anotimp e la noi toamna.

Era deci firesc ca melancolia felurită şi anuală a naturei, să trezească atât de mult melodia versului în sufletul din fire trist al românului.

Mai toţi poeţii noştri au cântat-o şi am crezut că ar fi mulţumitor să avem la un loc poemul total, şoptit la sfârşitul zilelor de toamnă de dorul şi de oboseala atâtor visători.

Acest volum nu putea fi prin urmare decât o adunare de clipe sufleteşti, iar nu de nume, — de poezii, iar nu de poeţi. De aceea unii poeţi sunt reprezentaţi mai mult ca alţii, de aceea lipsesc buneoară Cerna sau Vlahuţă care n'au scris despre toamnă.

Impărţirea pe capitole în jurul unui «leitmotiv» sufletesc va deschide, nădăjduim, cititorului îndrăgit de poezie, cărări noi spre luminişurile toamnei româneşti.

www.digibuc.ro

I Vine toamna.
II Zări de toamnă.
III Amurguri de toamnă.
IV Flori târzii.
V Parcurile toamnei.
VI Culeș de vii.
VII Toamna în codru.
VIII Păsări și frunze călătoare.
IX Ploi și neguri.
X Glasul toamnei.
XI Făptura toamnei.
XII Toamna și iubirea.
XIII Toamna și amintirea.
XIV Toamna și moartea.
XV Toamna războiului.

www.digibuc.ro

VINE TOAMNA

www.digibuc.ro

VINE TOAMNA...

Veştejite flori de crîn,
Vine toamna, vine, —
Şi cu freamătul ei plin
De obidă şi suspin,
Ne alungă din grădini
Fluturi şi albine.

Vine crivăţul hain
Să vă bea potirul —
Veştejite flori de crin,
Vine crivăţul hain,
Să vă sece pe deplin
Din potire mirul...

Vine aprigul şivoi,
Biete flori plăpânde,
Vine aprigul şivoi...
Şi veţi adormi şi voi,
Veţi dormi, visând un roi
De albini flămânde...

Elena Farago

www.digibuc.ro

COBOARĂ TOAMNA...

Coboară toamna 'ncet din slavă,
Năframa galbenă-i răsare
Și peste vârfuri de dumbravă
Ii flutură departe'n zare.

Atât de jalnic geme vântul,
Cum s'a pornit acum să sboare,
Pare-c'a prins în drum cuvântul
Unei neveste care moare.

Pe urma lui un plâns se'mparte
Și'n taina codrului străbate,
Ca niște fluturi — soli de moarte —
S'alungă foile uscate.

Lumina soarele și-o frânge,
De somn pleoapele i-s grele,
In jur de patul alb își strânge
Mai des cernitele perdele.

Din geana lui abia o rază
Imi mai alunecă pe frunte
Și tremurând îmi luminează
Argintul firelor cărunte...

Octavian Goga

www.digibuc.ro

SE'NTORC IAR ZILELE NOROASE...

Se'ntorc iar zilele noroase
Cu negurile somnoroase,
Şi-amurgurile timpurii —
Vin dimineţile urâte
Şi nopţile posomorâte
Şi lungi şi negre şi pustii...

Copacii despuiaţi şi jilavi
Şi trişti ca cerşetorii schilavi
Gem biciuiţi de vânt şi ploi, —
Podoaba lor de-odinioară
O zdreanţă putredă-i ce zboară
Şi-i tăvălită în noroi...

Veni-vor zilele senine,
Vor râde florile'n grădine
Sub arcul cerului senin...
Veni-vor toate iar, ştiu bine...
Ci eu, cu toamna care vine,
M'aş duce; ca să nu mai vin...

Şt. O. Iosif

www.digibuc.ro

VARA-I PE SFÂRŞITE...

Vara-i pe sfârşite, dar nu-i încă toamnă.
Aerul e molcom, cerul e senin,
Pentru ce spre jale însă tot te'ndeamnă?
Ori pentrucă moartă cade-o foaie lin
Din frunzişul verde, ori că rândunele
Ţin neliniştite sfaturi între ele
Incotro s'apuce, în spre ce liman?...

Toate's tot aceleaşi ca în orice an...
Tot văzduhul fără ceaţă, fără nori,
Plin de strălucirea zilelor cu soare...
Fluturi, gâze,-albine, mişunând prin flori,
In acelaş vesel zvon de sărbătoare...

Toate par aceleaşi, dar în umbră parcă
Moartea stă la pândă, pipăe şi'ncearcă
Să pătrundă'n toate pe furiş şi scurmă,
Pregătind venirea ceasului din urmă.

Şt. O. Iosif

RAZĂ PALIDĂ...

Vine toamna peste lanuri,
Rândunele trec în rânduri,
Cade frigul peste inimi,
Peste gânduri.

www.digibuc.ro

A rămas şipotul singur
Lacrămile să-şi ascunză
Şi pădurea fără visuri,
Fără frunză.

Ochi-mi plânşi zadarnic cată
Dorul lor pierdut în crânguri.
Cântă frunzelor adio
Codri singuri!

Peste toamna mea din suflet
Ţi-apleci ochii, visătoare,
Trişti, ca raza cea din urmă
Dela soare!

D. Nanu.

TOAMNĂ...

De-al Verii'n agonie
Geamăt adunaţi,
Sinistru, corbii negrii,
Ca cioclii dau năvală,
Puzderie 'n văzduh.

Năvod de croncăniri
In aer au ţesut
Ş'apoi în el au strâns,
Sălbatec, biata Vară.

www.digibuc.ro

Cu ghiare de hrăpareţi,
Pe rugul ruginit
Al frunzelor dintâi
Căzute la pământ,
Cu ochi de pradă lucitori,
Vara au târşit;
In cioc au apucat
Flacări din apus
Şi pusu-i-au ei foc...
Arde Vara, arde...
Vuie vântul a prohod...

Şueră pădurea,
Şueră-a răscoală,
Ameninţă cu crengi
Pe cioclii să-i alunge
Şi ramurile 'ntinde
Ca Vara să le-o smulgă...

Dar lanţ de rădăcini
De glie-o ţine strâns...
Şi vara arde, arde 'ncet...
Toaca morţii sună corbii...

Ars-a Vara, ars-a;
Fir de iarbă arsă
I-este rămăşiţa
Iară colb, cenuşa
Răspândită 'n aer...

www.digibuc.ro

Pleoapa grea de lacremi
Lăsatu-am să cadă
Şi când am redeschis-o,
Soarele s'a dus...

Intâia ceaţă-a toamnei
In aer se resfiră...
Ea-i sura fumegare
A Verii moarte 'n foc...

Sub cerul fumuriu
De fumul Verii arse,

Toaca morţii
Sună corbii,
Sună corbii
Toaca morţii...

Vintilă Russu Şirianu

RAPSODII DE TOAMNĂ.

Fragment.

A trecut întâi o boare
Pe deasupra viilor,
Şi-a furat de prin ponoare
Puful păpădiilor.

www.digibuc.ro

Cu acorduri lungi de liră
I-au răspuns fânețele.
Toate florile șoptiră,
Intorcându-și fețele.

Un salcâm privì spre munte,
Mândru ca o flamură.
Solzii frunzelor mărunte
S'au zburlit pe ramură.

Mai târziu o coțofană
Fără ocupație
A adus o veste 'n goană
Și-a făcut senzație:

Ci-că 'n munte, la povarnă,
Plopii și răsurile
Spun că vine-un vânt de iarnă
Răscolind pădurile,

Și-auzind din depărtare
Vocea lui tiranică,
Toți ciulinii pe cărare
Fug, cuprinși de panică...

Svonul prin livezi coboară.
Colo jos, pe mlaștină,
S'a 'ntâlnit un pui de cioară
C'un bâtlan de baștină

www.digibuc.ro

Şi din treacăt îi aruncă
Altă veste stranie,
C'au pornit-o peste luncă
Frunzele 'n bejanie!...

— — — — — — — — — —
— — — — — — — — —

Dar de-odată, pe coline
Scade animaţia...
De mirare parcă-şi ţine
Vântul, respiraţia.

Sboară veşti contradictorii
Se'ntretaie ştirile,
Ce e?... Ce e?.. Spre podgorii
Toţi întorc privirile...

Iat'o!
Sus, în deal, la strungă,
Aşternând pământului
Haina ei cu trenă lungă
De culoarea vântului,

—

S'a ivit pe culme Toamna,
Zîna melopeelor,
Spaima florilor şi Doamna
Cucurbitaceelor..

www.digibuc.ro

Lung îşi flutură spre vale
Ca 'ntr'un nimb de glorie,
Peste şolduri triumfale,
Haina iluzorie.

Apoi pleacă mai departe
Să colinde zările,
Cu alai de frunze moarte
Pustiind cărările...

G. Topîrceanu

www.digibuc.ro

ZĂRI DE TOAMNĂ

www.digibuc.ro

TOAMNĂ.

Învăluit în norii
Privirii Ei, o clipă 'ntunecate,
Ca aripile morții 'n jurul frunții,
Bătu aripa toamnei înghețate.

Și-atunci am auzit cum Aeol plânge
Muşcând din pomi pe ărida câmpie
Și norii cum s'amestecă 'n vârtejuri
Sub toamna ce se lasă sângerie.

In van, am zis, gem carele 'ncărcate
Săltând peste râpoasele coline,
Și câmpul s'a roşit cu fluvii late
De sânge, curs din teascurile pline.

Căci noi, năluci în fugă întâlnite,
Pe drumul ce se chinue în zare,
Lăsăm în urmă câmpul verde-odată
Gonind dup'o nălucă 'nşelătoare.

www.digibuc.ro

Cum ceru'şi dă suspinul cel din urmă
Sub genele de nori ce se 'mpreună—
Din spate ne ameninţ'amintirea
De-acuma preschimbată în furtună.

Din ram în ram, încet paianjenişul
Işi ţese pânza... Iar în depărtare,
Sclipirea argintată a zăpezii
Aleargă peste piscuri solitare.

Ion Al-George.

ALEAN.

E'n zori, e frig de toamnă,
Şi cât cu ochii vezi
Se împleteşte fumul
Şi-i pâclă prin livezi.

Răsună trist de glasuri
Câmpiile pustii,
Şi pocnet lung şi chiot
S'aude 'n deal la vii.

Cu 'n smeu copii aleargă,
Copil ca ei te vezi,
Şi plângi... şi-i frig de toamnă
Şi-i pâclă prin livezi.

G. Bacovia

www.digibuc.ro

COPACUL.

Hipnotizat de-adânca şi limpedea lumină
A bolţilor destinse deasupra lui, ar vrea
Să sfarăme zenitul şi'nebunit, să bea,
Prin mii de crengi crispate, licoarea opalină.

Nici vălurile nopţii, nici umeda perdea
De nouri, nu-i goneşte imagina senină:
De-un strălucit albastru viziunea lui e plină
Oricât de multe neguri în juru-i vor cădea...

Dar, când augusta toamnă din nou îl înfăşoară
In tonuri de crepuscul, când toamna-aşează iară
Sub casca lui de frunze, un rod îmbelşugat,

Atunci, intrând în simpla, obştească armonie
Cu tot ce-l limitează şi-l leagă, împăcat,
In toamna lui copacul se 'nclină către glie.

Ion Barbu

SUSPINE DE TOAMNĂ.

Toamna tristă şi târzie,
Impletind cununi de laur,
S'a lăsat peste câmpie
Ca un patrafir de aur.

www.digibuc.ro

Iar din codrul singuratic
Şi din curpenii de vie
Cad petale de jaratic
Peste ţarina pustie.

Corbii —cor cernit de clerici—
Trec în sbor ţipând a jale:
Peste negrele biserici,
Peste lanurile goale...

Iar cupola cenuşie,
Ca o criptă grea se lasă:
Peste inima-mi pustie,
Peste dorul ce m'apasă...

Ion Buzdugan

CÂNTEC DE TOAMNĂ.

Voi, plopilor galbeni, aprinse făclii,
Ce ardeţi în zarea deşartei câmpii,
Innalte şi fumegătoare feştile
De veghe la moartea frumoaselor zile!
Dar moartea cu aripi de ceaţă v'atinge.
Când vântul vă bate şi ploaia vă stinge,
Iar frunza târzie, din rară mai rară,
Stropeşte pământul cu picuri de ceară;

www.digibuc.ro

Stropeşte pământul, încet, până când
Tulpinele goale-or rămâne'n curând,
Pe zarea deşartă a moartelor zile
Stând negre ca nişte scrumite feştile.

Nichifor Crainic

CĂTUNUL.

Cătunu-i risipit pe vale,
Şi oamenii l'au părăsit,
Bordeele sunt dărâmate,
Biserica s'a învechit...

Pe drumul mare creşte iarbă,
Şi furcile de la fântâni
Stau veşnic neclintite'n soare,
Iar arborii par mai bătrâni.

In jur câmpia se întinde
Pustie, sub albastrul cer,
Copacii'n fundurile zării
Ca nişte umbre şterse pier...

Spre seară cârduri lungi de paseri
Tăcut s'afundă'n depărtări,
Şi lasă'n urma lor cătunul,
In golul veşnicei uitări...

Traian Demetrescu

www.digibuc.ro

TOAMNĂ.

Văl de brumă arginţie
Mi-a împodobit grădina,
Firelor de lămâiţă
Li se uscă rădăcina.

Peste creştet de dumbravă
Norii suri îşi poartă plumbul,
Cu podoaba zdrenţuită
Tremură pe câmp porumbul.

Şi cum dela Miază-Noapte
Vine vântul fără milă,
De pe vârful şurii noastre
Smulge'n sbor câte-o şindrilă.

De viforniţa păgână
Se'ndoesc nucii bătrânii,
— Plânge-un pui de ciocârlie
Sus pe cumpăna fântânii.

Îl ascult şi simt sub gene
Cum o lacrimă-mi învie:
— Ni se-aseamănă povestea,
Pui golaş de ciocârlie.

Octavian Goga

www.digibuc.ro

CÂMPURI.

Coline îşi destramă, în schinteiere, creste sure,
Şi drumurile 's urmărite cu procesiunile de plopi,
Metalul bălţilor îşi rupe în ciob, oglinda sub pădure
Şi arăturile cu mure şi rugi, sfârşesc în şanţ de gropi.

Fântânile spânzură 'n pârghii, burdufe vechi sau o găleată,
Cu şarpe'n plisc, scoboară barza, pe cerul de apus strivit,
Cirezi de vaci, peste ogoare pornesc o linie bălţată,
Cu abur şi cu bale'n botul ce picură argint topit.

Sbor vrăbii multe de pe câmpuri, ca bulgări de pământ svârliţi.
Pitiţi în mărăcini sunt iepuri clipind urechia să ia seamă
Spre bubuirile de puşcă şi în spre câini chelălăiţi.

Şi'apoi e linişte în care îşi torc păienjeni ţesături,
Păduri, ogoarele, prundişul, sub cerul larg, coclesc aramă,
Şi vântul smulge pumni de pae, din carele ce merg spre şuri.

Adrian Maniu

VEGHE DE TOAMNĂ.

Trecut-au cocostârcii, în zare călători,
Pârâul nu mai cântă, prin iarbă nu sunt flori.
Colo, spre Miază-Noapte, vin nourii grămadă,
Ce'n ploaie îngheţată şi rece au să cadă;

www.digibuc.ro

Muncelele albastre şi codrul fremătos
Îşi înfăşoară fruntea în giulgiu neguros
Şi plâng! Acuma iarăş obositor şi jalnic
Aducerile-aminte vin ca un râu năvalnic:
Ah, unde e Răpciune, când porţile la vii
Se deschideau în lături şi te chemau să vii
La cea mai fără samăn petrecere cu glume,
C'o poezie scumpă venind din altă lume!
Cântau culegătorii cu struguri în panere,
Se retezau atunce ştiubeiele cu miere
Tot mai zăream în floare vr'un mac mai târzielnic
Ce'n margine de drumuri se'mbujora sfielnic.
In cuibu-i rândunica cânta cu dulce glas.
Din farmecul acela nimic n'a mai mai rămas!

Pe streşini se opreşte un stol de porumbei,
Şi din frunzaru-mi verde cu frunză de hemei
Rămas-au doar haragii înfipţi ca nişte lănci.
Nimica nu s'aude, nici bucium, nici tălănci;
Numai săteanul iese pe prispa casei sale
Privind în fundul zării cu ochii plini de jale;
O flacără slăbită mai pâlpâe în vatră,
Pe când în bătătură mereu un câne latră
Şi cumpăna fântânii lung scârţâie la vânt
Şi ciutura se farmă lovită de pământ..

Alexandru Naum

www.digibuc.ro

— AGONII DE TOAMNĂ —

Trecut-a luna lui Brumar,
Târând în sdrenţele-i de ceaţă,
A gliei cea din urmă vlagă...
Căzut-au fulgi cu bobi de ploaie
Şi sunt pe ţărna zgribulită,
Ca pete mari de mucigaiu...
Un miros ud de agonie,
Văsduhu'ntreg îl umple.
Pământul tot e-o rană largă
In putred trup de infinit
Şi'n jurul lui e cerul,
O cârpă care-l leagă...

In câmpul plâns şi istovit,
In cântul vântului vuind,
Stă singur, singurul copac...
E ca un vaet înlemnit,
Ieşit din puhavul pământ...
Cuprins de-a firii agonie,
Păşit-am înspre el:
'I-e trupul muced, spintecat
Şi coaja roasă, coşcovită.
Mai are doar o creangă strâmbă
De-asupra trunchiului crăpat:
E ca un schilod cerşetor
Ce-ar vrea — cu braţu-i unic ridicat —
Să-şi apere ce-a mai rămas...

www.digibuc.ro

Simţit-am inima mea, strânsă,
Urcată'n gât cum se topeşte
In lacrime de milă...
M'am dus la el, l'am strâns la piept,
— Cum strângi un frate —
Atât de tare 'ncât să-i dau
Sânge din al meu...

Vintilă Russu Şirianu

INTOMNARE.

Decor de toamnă

Instelarea'n lac răsfrântă printre foi de nenufar
A făcut din lac poiană, din luceferi licurici :
O poiană colbăită de ninsori de chilimbar
Printre cari stropi de aur joacă lucitori şi mici.

Pe când noaptea stravezie în tăcere se'nvesmântă,
Broaştele opresc — o clipă — tânguirea lor deşartă,
Iar pe apele vrăjite luna trece ca o sfântă
Ofilind întreg frunzişul cu surâsul ei de moartă.

Al. O. Teodoreanu

TOAMNA.

Pe mocnitul iaz, îşi pleacă
Fruntea grea de neguri stuhul,
Imbiat de 'nsomnorarea
Ce 'mpăienjenì văzduhul.

www.digibuc.ro

Neştiute mâini urziră
Ierburi lâncede şi rare
Ca un giulgiu tăcut pe trista,
Larga necutremurare.

Plutitoare peste ape
Stă din sbor o rânduneà —
Par'că baterea din pieptul
Lumilor a stat cu ea.

Inspre zări îşi ţine 'ntinse
Lin, aripile-amândouă
Ca o veste-a dezlegării, —
Ca un dulce: «Pace vouă!».

A. Toma

TOAMNĂ.

In zorii sfioşi se coboară pe larga întindere a luncii
Cu sape, cu pluguri şi grape, o mută şi searbăda gloată.
Din cerul mocnit lin se cerne o ploaie măruntă, cu sloata,
Dar trâmba de oameni se'nşiră, s'aşează pe ţarina toată,
Şi'ndată porneşte la lucru trudita robime a muncii.

Cum tremură braţul pe coarne, căci lutul cleios ţine fierul!
Când boii, spetiţi, cad sub bice pe brazda cu greu începută
Atunci doar stă truda o clipă, sar oameni grăbiţi de le-ajută
Şi zorul porneşte mai aprig... In toţi i-o'ncordare tăcută,
Doar unul de'şi svârle căciula ori altul de-şi scoate chimirul.

www.digibuc.ro

Sub seară târziu sbuciumarea s'alină pe 'ncet, se desleagă
Și gloata se'mprăștie, piere, de noaptea bordeelor suptă.
Pustiu, răscolit, crunt, stă câmpul ca după o crâncenă luptă.
Doar ploaia rămâne să plângă, nopți-zile întregi, ne'ntreruptă,
Logodna semințelor blânde cu lutul bătrân, stors de vlagă.

V. Voiculescu

www.digibuc.ro

AMURGURI DE TOAMNĂ

www.digibuc.ro

TÂRZIU DE TOAMNĂ.

Prin singurătatea lui Brumar
Se risipește parcul cât cuprinzi
Învăluit în somnul funerar
Al fumegoaselor oglinzi.

Căci prin mijloc, bolnav de mii de ani,
Intunecat în adâncimi, un lac e 'ntins
Și sângele din vii și din castani
Pe fața ruginie a undelor s'a prins.

Tristețea mea străvede printre arbori zarea
Ca 'ntr'un tablou, în care nu 'nțelegi:
Boschet sau așteptare oprește 'n fund cărarea.
Și liniștea-i ecoul buchetelor pribegi.

Spital de întristare, de căință,
In care-ți plângi iubirea ne'ntâmplată
Și-ți aminteşti cu dor, cu-o suferință
Făptura ne'ntîlnită niciodată.

www.digibuc.ro

Câţi-va molifţi s'au întâlnit departe
Pe când în jur, prin murmurul ce roagă,
Se 'nchide înserarea ca o carte
Şi sufletul în foi ca o zăloagă.

Tudor Arghezi

AMURG.

Ca lacrimi mari de sânge,
Curg frunze de pe ramuri, —
Şi 'nsângerat, amurgul
Pătrunde 'nceţ prin geamuri.

Pe dealurile-albastre
De sânge, urcă luna, —
De sânge pare lacul
Mai roş ca'n totdeauna.

La geam tuşeşte-o fată
In bolnavul amurg;
Şi s'a făcut batista —
Ca frunzele ce curg.

G. Bacovia

www.digibuc.ro

AMURG DE TOAMNĂ.

Din vârf de munţi amurgul suflă
Cu buze roşii
In spuza unor nori încremeniţi pe cer
Şi-aţâţă
Jeratecul ascuns sub vălul lor subţire de cenuşă..

O rază, ce vine goană din apus,
Şi-adună aripele şi se lasă tremurând
Pe-o frunză:
Dar prea e grea povara —
Şi frunza cade,..

Ah, sufletul:
Să mi-l ascund mai bine 'n piept şi mai adânc —
Să nu-l ajungă nici o rază de lumină:
S'ar prăbuşi...

E toamnă...

Lucian Blaga

PUSTIU DE TOAMNĂ.

Coboară tăcută şi insinuantă
O sară cu pale decoruri cereşti;
Doi ochi de 'ntuneric pătrund prin ferești,
Adânci, ca doi ochi de amantă.

www.digibuc.ro

Pe dealuri pustiul lungit ca o fiară
Adoarme cu păru 'ncâlcit în pădure.
Grămada de nouri cu coamele sure
Apare ca munţi de cenuşă fugară.

Trec cioare purtate în cute de vânt
Pe-un cer ca o apă cu valuri murdare,
Şi 'n ceaţa ca praful ce cade pe zare
Pământul îmi pare un proaspăt mormânt.

In cercuri înguste tot cerul se strânge
Pe lumea pe care-o trăesc şi o sâmt;
Şi cade pe mine, pe globul meu strâmt...
Mi-e sufletu 'nchis ca 'ntr'o cuşcă, şi plânge.

Nisip de 'ntuneric încheagă un zid
Subt care cad frânte visări călătoare;
Şi 'n mine un orb, cerşetor de visare
Rămâne cu mânele 'ntinse în vid...

Demostene Botez

AMURG.

Salcâmii grei de ploaie se scutură pe drum.
Pe sârme scânteiază şiraguri de mărgele
Şi nori, târând în zare fantastice perdele,
Imbracă depărtarea în mantie de fum.

www.digibuc.ro

Pe garduri ostenite, pe umede stradele,
Lumina mohorâtă se'ntunecă... Ş'acum,
Ca'ntr'o estampă veche dintr'un bătrân album,
Apusul dând în laturi obloanele lui grele,

Un ochiu diform şi roşu aruncă peste lume
Privirea-i speriată ca de pe alt tărâm,—
Aruncă zilei moarte înfiorări postume

Şi poleind norodul din gropi, pe caldarâm,
Cu cea din urmă rază s'anină parc'anume
De cea din urmă frunză ce tremură'n salcâm.

Otilia Cazimir

FRAGMENT.

In faţă-mi se'ntinde-al câmpiei cuprins
In limpedea serii splendoare,
Cu galbene lanuri pe şesuri întins,
In jur, ca zăpada ce-asnoapte ne-a nins,
Stă volbura'n alba ei floare.

Iar soarele-apune, şi acolo 'ntr'un loc
Cu roata-i pământu-l atinge:
Cum cerul şi-l bate copilul în joc,
Eu nu ştiu ce mână şi discu-i de foc
Pe marginea lumii-l împinge.

www.digibuc.ro

Un tren a trecut în nebunul său fel
Şi-adreptul spre soare-acum pasă,
In soare s'afundă, şi parcă prin el
Vrea lacoma fiară să-şi scurme tunel
Şi'n golul cu stele să iasă.

Acum e vărsare de flacări spre-apus
Ca'n noapte când arde-o pădure.
Se stinge şi-aceasta, şi soarele-i dus,
Şi-Amurgul din vale ia drumul în sus
Spre munţi cu creştete sure.

Şi fluturi şi pasări aripile-şi strâng
Cătându-şi veghiate limanuri.
Işi freamătă boarea doinirile'n crâng,
Izvoarele cântă şi spicele plâng
Când lunecă vântul pe lanuri.

Soseşte-apoi timpul când cerul a prins
Tutindeni egală coloare
In toate-ale lui din imensu-i cuprins,
Iar noaptea tăcută'n văzduhul învins
In linişte'neepe să zboare.

Invie-ale firii tăcute puteri,
Şi-urzesc miriade de multe,
Şi leagă pe mâne cu astăzi de eri;
Văd ochii cei tainici ai altei vederi,
Vin alte auzuri s'asculte.

www.digibuc.ro

Și-atâta durere și galben amar
Și-atâta neliniște tace,
Și inimi trudite ce plâng în zădar.
O, cât ești de bună, cea fără hotar
In taina ta sfântă, tu Pace!

G. Coșbuc

VARA INDIANĂ.

Aici e Vara Indiană,
Și arborii sunt de rugină
Și clipa de amurg e plină
De-un soare roșu ca o rană.

Colori de roze'nsângerate,
Colori de focuri rumenite;
Și diamante șlefuite
Aruncă flacări peste toate...

Ce frunze veștede'n grădină!
Și frunza care cade, parcă,
In aerul ticnit, e-o barcă
Purtând un licur de lumină.

Cu fiecare frunză piere
Podoaba Verii Indiene:
Muiticolorele ei pene
Vai, sunt atât de efemere...

Leon Feraru

www.digibuc.ro

ASFINȚIT DE TOAMNA

Din toate părțile venind
S'au desfăcut băerile furtunii,
Și, rupte de pe-al ramurilor rug,
Sar frunzele ca broaștele sărind
Sau repezite ca lăstunii
Fug frunze, fug.

Ah, toamna înjumătăți întreaga lume,
Căci ne-a furat și umbra și lumina;
Iar frunza ce-ascundea de soare umbra,
Privind cum tremură pe iarbă prin medalii
De aur, chipu-i alintat de vânt, —
Sărută-acuma urma umbrii pe pământ.

Căci toată vara frunza a cântat,
Iar ciripitul păsărelelor pilira
Piciorul frunzei, și în vântul inspirat
Copacul a rămas acum o liră
Săracă.
Și toată vara frunza a cântat
Și-acuma joacă.

O, frunză verde, soră cu doina, nu mai cânți
In șoptitorul murmur de codru răcoros.
Nici nu mai șueri dârză pe buza cântăreață, —
Căci te-o lua de-acuma în buze pâcla, moina
Și Toamna, soră bună cu doina.

www.digibuc.ro

Ah, câte toamne a'nghiţit pământul...
Şi ca întotdeauna bate vântul...

Şi vom muri şi noi ca toate, surioară,
Căci toate fură gata când trebuiau să moară...

Opalul cerurilor rele
Cu ape grabnice, grunjoase, grele,
A stins
Tot soarele culcat, întipărit, prelins
Pe frunzele pădurilor ce-şi fâlfâiau văpaia, —
Pe când ca şi cărbunii ce se ascund în zgură,
Căzură
Castanele şi ghinda, gogoaşa şi păstaia.
Căci toate fură gata când trebuiau să moară.

Mesteacănul întoarce cu sfială,
—Ca să citesc povestea frunzei moarte —
Un colţ de coaje ca un colţ de carte :
O carte albă de mătase şi beteală.

Cad frunzele căci vântul toamnei din pragul toamnei dă poruncă,
Cad frunzele cu umilinţă,
Ca nişte măşti pe care vara, în faţa morţii, şi le-aruncă
Ne mai voind să mintă.

Ah, câte toamne a 'nghiţit pământul...
Şi ca în totdeauna bate vântul...

www.digibuc.ro

Mi-e frică
De tot ce se aude şi se pierde,
Se 'nvălmăşeşte şi se duce dus,
De suflul otrăvit
Ce-a ofilit
Cununa verde,
Şi-acuma învrăjbeşte şi despică
Cununa corbilor zburând pe sus.

rivesc cu ochii mari
Cum trec în pâlcuri corbii legendari:
Din soarele apune spre soarele răsare,
Din Nord spre Sud,
Cu croncănitul aspru, gros, grav, crispat şi crud,—
Ah, corbii hămesiţi
Croind, vâslind, lucind, pierind şi revenind
In şir şi nesfârşiţi,
Punând, pe norii suri ca valuri sure, pe cerul larg ca marea largă,
O nesfârşită spumă neagră.

Ah, câte toamne a'nghiţit pământul...
Şi ca în totdeauna bate vântul.

Dar toamna asta care moare
— Cu frunze 'n cerul ei deschis
Zburând ca pasările 'n vis, —
A mai murit în faţa mea.

www.digibuc.ro

Ce ochi străin mă va vedea
Cutremurat
Tremurător, —
Sub ochiul cui îmi va fi dat
La rândul meu să mor ?

(Căci toate fură gata când trebuiau să moara)

Şi trupul meu se sperie
Şi sufletu-mi nu vrea
Ca să primesc în carnea mea
Pedeapsa de a fi materie.

O oaie rătăcită
Jeleşte rugător,
Şi fuge spre ocolul zării
Şi plânge ca un fluer de păstor...

Departe un ciocan pe nicovală
Răsună, sună 'năbuşit
Sub domul cerului dogit...

Şi soarele se-arată o clipă 'n asfinţit,
— Prin negurile sure rărite în largui vânt, —
Ca o căpşună mare ce intră în pământ.

* * *

www.digibuc.ro

S'au dus tustrele: ziua, norii, vântul,
Şi'i limpede şi cerul şi pământul.

Cad picături de stele
Pe cerul neatins;
Se-aprind, se sting, se-aprind, —
S'au aprins!

Ah, stelele nu ne-au uitat,
In totdeauna vin
Cu ochiul lor senin
Ca să privească epilogul frământat.

In cerul desvelit şi îngheţat
şi pregăteşte iarna vestmântul ei curat,
Şi ceru-i plin,
Căci stelele sunt fulgii ce parcă vor să cadă:
Toţi fulgii mari, toţi fulgii mici, toţi fulgii de zăpadă.

'ntr'o biserică pustie...

Noaptea ne arată sufletul ei limpede...

Toate clipele au căzut în iaz...

Doar umărul timpului 'împinge...

E începutul tăcerii...

Horia Furtună

www.digibuc.ro

REVOLTA.

Prin alba transparență a lungilor perdele,
Roșiateca lumină
A soarelui ce cade încet spre orizon,
Subtil se infiltrează, se'ntinde pe podele
In jocuri de rugină
Și'n ascuțișuri stranii se-apropie de tron.

In liniștea solemnă căzând din bagdadie
S'amestecă de-odată
O larmă ce se urcă din veștejitul parc,
Ce crește și se umflă ca marea'n vijelie, —
O larmă 'nfricoșată
De urlete, de săbii, de vâjâiri de arc.

Iar fiorosul zâmbet al soarelui tomnatic
Ce par'că se încheagă
Și par'că'ncremenește de veci pe orizon,
Pătrunde prin perdele mai larg și mai sălbatic,
Inneacă sala 'ntreagă
Și ca un val de sânge se'ntinde peste tron.

D. Iacobescu

www.digibuc.ro

SEARĂ DE TOAMNĂ.

Peste câmpii goi tăcere.
Vântul toamnei care bate
Printre ramure uscate,
Frunza moartă scuturând,
Sună doar din când în când
Cu un freamăt de durere.

Totul doarme'n neguri dus:
De la satele din vale
Ale fumului spirale
Se mlădie 'n depărtare
De a vântului suflare —
Și, plutind în ceruri sus,
Ca un zâmbet liniștit
Vine tainic să răsară
Steaua palidă de sară
Peste țarina pustie,
Peste zarea albăstrie,
Peste codrul înnegrit.

N. Iorga

www.digibuc.ro

SEARĂ VECHIE.

Sfarâmă soarele scântei
Şi moartea frunzelor de tei
A curs pomană sub tulpini.
In lungul vechilor alei,
Pe lângă laţul uns cu clei,
Sticleţii sboară dintre spini.

Răsună surlele oştirii.
In toamnă cerul s'a mărit
Mai mult decât a trebuit.
Pe câmpuri sângerează ştirii
Şi moare grâul încolţit.

Aştept să vie vântul iară
Să culce frunzele în seară
Când au măgarii ochi de foc,
Şi când toţi câinii 'ncep să latre
La jarul luminat de şatre
Şi sub al lunii palid joc.

Trecu o zi cum cade-o frunză.
Deacum, doar apele se vaită
Şi vănători urmaţi de haită
In ierburi merg să se ascunză

Adrian Maniu

www.digibuc.ro

VECERNIE.

In seara-aceasta vânătă de toamnă
Preludii grave freamătă tăcerea,
Copacii dorm cu sufletul pe buze
Şi orice lucru-şi vaetă durerea...

Pătrunde prin fereastra 'ntredeschisă
Un miros vag de veşted şi de moarte;
Văsduhul sur, vuind melancolie,
Işi sbate 'ntr'una clopotele sparte.

Şi-mi pare că privesc în seara-aceasta
La slujba unei cosmice vecernii...
...Căci lumea 'ntreagă-i schit pierdut de lume
Ce-aşteaptă taină mare: taina iernii..

Basil Munteanu

AMURG.

Cum picură 'n singurătate
Mâhnita pace către amurg,
In geam lumina roşă bate
Şi raze tot mai triste curg...

www.digibuc.ro

In zarea slabă de lumină,
Se 'mprăştie şi mor încet,
In golul toamnei din grădină,
Pe stuful trist şi 'ncovoiet...

A mai rămas în fund o pată
Pe cerul stâns, ca faţa humei,
Şi tremură însângerată,
De parcă e icoana lumei...

Ion Păun-Pincio

APUS DE TOAMNĂ.

Bătrânul soare orb trăeşte încă?...

La ţărmurile-apusului sosit,
Bătrânul Soare obosit
A poposit
Pe-o stâncă...

Inspre apus
Un stol de corbi flămânzi s'a dus,
— Acolo unde cerul ostenit
S'a povârnit
Pe valurile verzi şi moarte
Pe care stau străvechi corăbii sparte,
Istovite,
De vânturile Nordului strivite...

www.digibuc.ro

Pe stânca lui ce mai aşteaptă oare
Bătrânul Soare ?...

Căci, iată, e târziu acum,
Şi vântul suflă cerul ca pe-un fum,
— Şi, uite, cel din urmă corb s'a dus
Pe gheţurile verzi dela apus,
— Spre Miază-noapte cel din urmă corb !..

Tot mai trăeşte bietul Soare orb ?...

Al. A. Philippide

AMURGURILE FRUCTELOR.

Slavă vouă amurguri de Toamnă !

După ce toate fructele livezilor au apus de pe crengi, în pline căderi, voi desfăşuraţi pe cer zvăpăiata lor sărbătorire, prefăcând cerul în livadă de amurguri.

Vă numesc: Amurguri caisii, cu auriri catifelate; amurguri cireşii, cu rumeneli lucii de sănătate; amurguri fragi, cu frăgezimi rănite; amurguri zmeuratice cu roşeaţa prăfuită; amurguri vişinii, cu purpura mohorâtă; amurguri harbuzeşti, cu jarul brumat....

Şi 'ntr'un târziu, când pământul acoperit de frunze e un altar pe care putrezesc odăjdiile crengilor vă rostogoliţi, din lumina pârguită a ţărilor pururi primăvăratice, voi amurguri portocalii.

Ionel Teodoreanu

www.digibuc.ro

UN CERŞETOR.

Cât de îmbătrânit îmi văd Soarele în acest amurg! Anevoe, anevoe coboară povârnişul zării şi greu îl apasă coroana ruginită a razelor.

Mi-am adus palma, streşină, de-asupra ochilor, şi-i pot urma calea. Iată-l: S'a oprit pe culmea dealului, şovăeşte — l'au părăsit puterile — se sprijină pe copaci, speriind ciorile, şi ochii mei îl privesc apunând ca în totdeauna.

...Dar visul meu umilit îl vede, coroana razelor căzută pe frunzele scuturate; şi-l vede înfăşurându-se într'un nour zdrenţuit...

Priveşte lung cerul: lung, lung, şi se coboară de celaltă parte a dealului rezămându-se în cârjile a doi copaci. Ajuns la poalele dealului, anevoe, anevoe o porneşte soarele olog, spre sat, pe drumul tuturor paşilor. Şi cârjile scârţie, şi-l latră câinii, şi în urma lui rămâne colb!

— La marginea satului, câţiva cerşetori se încălzesc în jurul unui foc de coceni. — Incet, încet se îndreaptă soarele într'acolo, să se încălzească şi el; că soarele cerului a apus de mult, şi nopţile de toamnă sunt lungi şi friguroase.

. . . . . .

Aţi simţit voi golul cerului, toamna, după apusul Soarelui?

Ştiţi voi de ce latră cînii a pustiu?

Ionel Teodoreanu

www.digibuc.ro

SEPTEMBRIE.

Copii plângeau de nesomn;
iarba moartă călise văile şi vitele păşteau
mâhnite,
zăriam mai departe caii goi, —
au murit toţi oamenii de pe pământ.
dar nu-mi dau seama dacă e
mai bine.

Să ne oprim aci lângă fântâna secată,
căci salcia serii cade apăsător,
chiar piscurile se gârbovesc copleşite
iar moara de vânt, văduvă şi neagră,
înebuneşte pe deal, înebuneşte.

— Te-ai ridicat şi nu-ţi mai aminteşti,
deci scoboară drumul cunoscut;
te văd cu pasul înfrânt cum răneşti
cu un băţ pământul —
să nu te întorci dacă te voi striga,
căci e mult mai trist să te văd plecând
şi nu ştiu cât voi rămâne aşa.
. . . . . .

www.digibuc.ro

Avesalon a sfârşit fugar cu părul
în vânt —
călăria spre codrii, cu umeri albi şi
gleznele în sandale,
asvârlise ca pe o manta câmpia,
dar a aprins un incendiu somptuos cu
pletele încâlcite pe ghiare de
ramuri uscate —
fruntea i s'a întins de moarte
şi a avut cearcăne de-oţel, ca o fată.
. . . . . .

Toamna a muşcat podgoriile,
aerul e ca perlele bolnave,
luna fuge îngrozită peste păduri,
Doamne, trebuie să merg să mă culc —
vântul îndârjeşte trâmbiţele lui de
ţânţari
şi toată, toată noaptea o să sune ploaia
pe tinichelele cerului.

I. Vinea

ICOANE DE TOAMNĂ.

Pădurea 'ngălbenită e-o vastă pălălae
Aprinsă pe corlata căruntelor colnice
Ce pâlpâe când vântul se umflă s-o ridice
Iar foile în spulber par picuri de văpae —

www.digibuc.ro

Aşa ard codrii... până stă soarele să pice
Culeş ca o năramză de seara cea bălae.
Domol s'adună umbra pe-a văilor copae
Şi nimeni nu mai cearcă muţenia să strice.

Furişă pleacă Seara şi spre Apus se duce
Dar noapte-i ţine calea pândind-o la răscruce
— O namilă flămândă, greoae ca un urs...

Trec grabnice vedenii de moarte şi prihană...
— Amurgul pare'n nouri o uriaşă rană
Prin care-al zilei sânge, lumina, 'ncet s'a scurs.

V. Voiculescu

www.digibuc.ro

FLORI TÂRZII

www.digibuc.ro

CRISANTEME.

Se trec şi florile de toamnă, cele din urmă flori, şi'n casă
Lângă oglinzile-obosite; o fată şubredă şi pală
Preschimbă florile în vase, evlavios ca o vestală.
— Mor florile mâhnite, toamna, în casa cui n'a fost mireasă...

Inc'un mănunchiu, şi câte visuri şi primăveri — câtă ruină!
Dac'ar avea grai ca să spue, oglinda câte n'ar mai spune:
A tale braţe obosite putere n'ar avea s'adune
Troenele de flori bogate, culese zilnic din grădină.

Norocu 'ntăilor brânduşe culese 'n zori de zi pe rouă...
Cum s'a trecut şi cum trec toate pân'vine moartea să te cheme;
Azi vasele's împodobite cu triste flori de crisanteme:
In lacrimi tremură oglinda ca faţa apelor când plouă.

Şi 'mbrăţişaţi alături plângem, plângi blândă, candidă vestală,
Din lacrimi liniştea sporeşte, ş'a fi târziu pricepi ce'nseamnă.
Brânduşele 'nfloresc de-apururi şi poate soarele de toamnă
S'o 'nduioşa ca să-ţi arunce pe frunte mândra lui beteală.

D. Anghel

www.digibuc.ro

GHERGHINA.

S'au stins într'un aflux de sânge bujorii roşi, — iar albii crini
Şi-au anunţat dela o vreme şi ei palorile lunare:
Cu o mireasmă, cu o umbră, ori prin fantastice lumini,
Apropiata agonie şi-o prevesteşte fie-care.

Culorile ca un incendiu, în clipa ultimului ceas,
S'aprind — căci ceasul cel din urmă ori-cum e o apoteoză —
Mai darnic îşi răstoarnă crinul parfumul ce i-a mai rămas
Pe fundul urnei, şi când moare, mai roză se preface-o roză.

Gherghina singură, spre toamnă, când sunt grădinele pustii,
Nu 'mprăştie nici o mireasmă, ci rece şi nepăsătoare,
Când stă să-i vie şi ei ceasul înfricoşatei agonii,
Şi 'nalţă tot mai sus în aer, zâmbind, marmoreana-i floare.

Ca şi cum n'ar fi fost născută cu celelalte pe pământ,
Fără palori şi fără umbre, ci tot mai dreaptă în lumină,
Ea luptă mândră pân'la urmă şi se coboară în mormânt
Purtând cununa ei de aur pe frunte, sus, ca o regină.

D. Anghel

www.digibuc.ro

CÂNTEC DE TOAMNĂ.

De-o rază caldă sărutat
Deschide ochii la lumină,
Pe stratul veşted din grădină
Un trandafir întârziat.

Deasupra lui cad aplecate
Măceşe roşii, scai uscaţi,
Şi nuci de vânturi scuturaţi
Işi chiamă frunzele uscate.

Un strop de rouă e'n potirul
Intârziatului nepot,
E rece soarele de tot
Se înfioară trandafirul.

Din mugurul lui tinerel
Primăvărateca iubire,
Işi cere partea dela fire
Şi firea s'a 'ngrijit de el.

L'a pus la umbră de copac,
L'a coperit cu fulgi de floare,
Şi i-a trimis târziul soare
Nănaşe pruncului sărac

www.digibuc.ro

Pe-o rază din amiaza lină —
Tomnatică l'a căutat,
In umbra pomului uscat
Pe stratul veşted din grădină.

Maria Cunţan

FLORI TÂRZII.

Tufănele, flori târzii,
Nu vi-i dor, jale nu vi-i? —
Că de mult s'au scuturat
Toate florile din strat,
Şi-aţi rămas singure voi,
Să vă bată vânt şi ploi!...

De ni-i jale ori ni-i dor
Spună-ţi ţărna din răzor,
Spună-ţi glia ce se-adapă
Cât din lacrămi, cât din apă,
De când vitrega de ploaie
De podoabe ne despoaie, —
Şi mai spună-ţi asprul vânt
Ce ne'ndoaie la pământ,
Câţi boboci ne-ajunşi în floare
Mor cerşind un strop de soare...

Elena Farago

www.digibuc.ro

TRISTEŢI DE SERĂ.

Închide ochii, Miss... Tăcere...
Nu simţi cum în penumbra caldei sere
Blazatele corole de-aristocratici crini
Îşi plimbă 'ncet tristeţea prin nervii noştri fini?

Ascultă: o fântână, lovind un mic bazin,
Îşi mestecă murmurul cu florile de crin
Şi dă tristeţei albe nuanţe de suspin.

Şi'n timp ce ziua moare de-o grea tuberculoză,
Stropind tot parcul veşted cu sângele-i bolnav,
Închisă'n glastre, sera se face tot mai roză
Şi freamătul tristeţii se face mai suav...
. . . . . .

O, Miss, — o, blondă Miss,
Păstrează-ţi veşnic sufletul închis.
Învălue murmurul bazinelor ce curg
In izolarea roză de seră în amurg,
In care să plutească singuratic
Tristeţea unui vis aristocratic.

D. Iacobescu

www.digibuc.ro

RONDELUL ROZELOR DE AUGUST.

Mai sânt încă roze — mai sânt
Şi tot parfumate şi ele,
Aşa cum au fost şi acele,
Când ceru'l credeam pe pământ.

Pe-atunci eram falnic avânt...
Priveam, dintre oameni, spre stele.
Mai sânt încă roze — mai sânt
Şi tot parfumate ş ele.

Zadarnic al vieţei cuvânt
A stins bucuriile mele.
Mereu când zâmbesc, uit şi cânt,
In ciuda cercărilor grele,
Mai sânt încă roze — mai sânt.

Al. Macedonski

RONDELUL ROZELOR.

E vremea rozelor ce mor —
Mor în grădini şi mor şi'n mine —
Şi-au fost atât dé viaţă pline,
Şi azi, se sting aşa uşor.

www.digibuc.ro

In tot se simte un fior;
O jale e în ori şi cine;
E vremea rozelor ce mor —
Mor în grădini şi mor şi'n mine.

Pe sub amurg întristător
Curg vălmăşaguri de suspine,
Şi 'n marea noapte care vine
Duioase'şi pleacă fruntea lor —
E vremea rozelor ce mor.

Al. Macedonski

IN LUNA IN CARE PĂLESC TRANDAFIRII...

In luna în care pălesc trandafirii
Pe veşteda scoarţă de foi ruginii,
In inima tristă îndemnul iubirii
Foşneşte şi creşte şi-aşteaptă să vii...
In luna în care pălesc trandafirii...

Şi vise şi doruri, ce nu le mai ştii...
In ploaia de aur, aduc amintirii
Brumatele roade a florii de-o zi,
Aprinsă şi stinsă pe ramul iubirii,
Cu vise, cu doruri, ce nu le mai ştii...

www.digibuc.ro

In luna în care pălesc trandafirii
Pe aurul veşted de foi ruginii,
Petalele sboară din floarea iubirii
Deschise în vise ce nu le mai ştii...

E luna în care pălesc trandafirii...

Ion Pillat

TOAMNĂ TÂRZIE.

Prin toamna crângului de treci
Zăreşti, în crengi de lilieci,
Câte un cuib uitat afară,
Rămas de astă primăvară;

Zăreşti cum de pe 'nnalte stânci,
Câte-un stejar, în văi adânci
De-abia acuma se doboară
De trăsnetul de astă vară;

Şi unde-i tainic loc, te miri
Găsind boboci de trandafiri;
Când vezi întregul câmp pustiu,
De unde flori aşa târziu?

...Ce dulce murmură mereu,
In toamna sufletului meu,
Duiosul cânt de-odinioară,
Rămas din astă primăvară!

www.digibuc.ro

Când plâng, nu-i vre-o durere nouă:
Rămân cu brațele amândouă
Căzute'n jos, zdrobit ascult
Vre-o suferință de demult;

Dar într'o clipă's iar copil,
Zburdalnic ca o zi de-April,
Cu suflet cald, cu dorul viu:
De unde flori așa târziu?

Artur Stavri

LIED.

Toamna a trecut
Peste parcul mut.
Tainicule dor
In zadar te-alint
Trandafirii mor
Visurile mint.

Toamna fuge-acum
In haină de fum...
Unde-i de argint
Glasul ei sonor?
Trandafirii mint
Visurile mor.

www.digibuc.ro

Toamna'n drumu-i ia
Visele cu ea.
Lacrimă de dor
Strop de mărgărint
Trandafirii mor
Visurile mint.

Al. O. Teodoreanu

www.digibuc.ro

PARCURILE TOAMNEI

www.digibuc.ro

TOAMNĂ.

Hlamidele 'nserării se lăsau...
Havuzul gol, copacii goi, învinşi,
Foi roşii peste brazde coborau
Arzând acolo jos: cărbuni aprinşi.

Sub ceaţă flori de toamnă sângerau,
Pe brazde, ca 'ntr'un negru cimitir,
Părând, sub înceţatul coviltir,
Cădelniţe, ce par'că fumegau.

Tot parcul se'ngropase — ca un mort —
Sub valuri de tămâe şi de flori,
In brazde 'mpovărate de culori.

Tot parcul se'ngropase — ca un mort —
Pe-a cărui groapă arborii şedeau
Cu ramurile frânte — şi plângeau.

Mihail Celarianu

IN PARCUL DIN LUXEMBURG.

In parc pluteşte, Doamnă,
Parfumul trist al anilor;
Cad frunzele castanilor,
In Luxemburg e toamnă...

www.digibuc.ro

Alunecă uşor
Grămada porumbeilor
Pe liniştea aleilor
Pe frunzele ce mor.

Cu un duios refren
Se 'nalţă smirna fânului
Spre statuia bătrânului
Şi bunului Verlaine.

Victor Eftimiu

IN LUXEMBURG.

Pe o zi de toamnă.

Pe unde eri atâţi amanţi trecură,
Sub arborii aleelor deşarte,
Ca un narcotic dătător de moarte
Pătrunde ploaia pic cu picătură...

Şi vântul toamnei vine de departe,
Şi crăngile lovindu-le cu ură
Cu-o mână par'că, frunzele le fură
Cu altă mână, darnică, le'mparte.

Plâng apele uitatelor basine
Şi plâng îndureratele regine
Când geniul trist al lui Verlaine pluteşte.

www.digibuc.ro

In clipa asta de durere plină,
Satyrii vor să fugă din grădină
Căci râsul lor brutal şi surd răneşte...

Alfred Moşoiu

TOAMNA IN PARCUL DELA VERSAILLES.

Mariei Antoanetta

Când vine toamna, frunze de rugină
Se strâng pe-alei în forme de morminte.
— Evocatorul Parc şi-aduce-aminte
De trista şi pierduta lui regină...

Auzi cântând havuzele 'n surdină
Povestea ei ce-i fără de cuvinte,
Şi 'nvie tot ce fost-a mai-înainte,
Şi crezi atunci că'n trista ei grădină

A revenit Maria-Antoanetta.
Spre Trianon, în razele de luna,
Păşind încet îşi poartă silueta...

...Şi vântul îşi trezeşte agonia,
Şi-ţi pare în capelă că răsună
Din glasuri şi din orgi: *Ave Maria*...

Alfred Moşoiu

www.digibuc.ro

UN HAVUZ.

Toamnă. Pe un cer ca pânea soarele coboară 'ntr'una.
Inspre zări, ca să-l oprească nori de aur s'au lungit.
Nu mai bate vântul serii şi de-odată-a'nflorit —
Ca un nufăr de mătase, încă străvezie : luna.

In inel de piatră sură, apa cercueşte unde.
Peşti — ca fuse — albi şi negri, săgetează sticla ei,
Şi tăcerea se întinde ca şi umbra pe alei.
Mierla, care fluerase, într'o scorbură s'ascunde.

Zâna de aramă verde varsă valuri argintii.
Era sânge când apusul sfărâmase un rubin,
Şi acum e doar o şoaptă care tremură'n basin,
Când în sbor se bat liliecii peste crengile pustii.

Adrian Maniu

TOAMNĂ.

Grădina-i liniştită şi pustie.
Ai zice că-i pe pânză zugràvită...
Ascult tăcerea ei desăvârşită,
Şi parc'aştept să'nceap'o simfonie.

Peste copaci pluteşte-o măreţie
Ca'n doliurile mari; dar, nezărită,
Prin ramuri trece-o undă răzvrătită
Şi-un molcom vânt porneşte să adie...

www.digibuc.ro

O frunză prinde lin să se'nfioare.
Mai multe-apoi... Şi'n clipa următoare,
Tot sufletul grădinii se desleagă!

Povestea ta, iubito,-acum rasună:
Tu ai visat p'aci o vară'ntreagă
Şi frunză nu-i de tine să nu-mi spună!

B. Nemţeanu

TOAMNĂ.

In parcul mort, sub cerul de leşie,
Cum vântul plânge note de chitară,
Un spectru stă, pe banca solitară,
Cu ochii duşi în zarea cenuşie..,

Cu frunza, tot mai veştedă şi rară,
Şi inima lui biată se sfâşie,
Necontenit, fâşie cu fâşie,
In seara grea, ploioasă, funerară..

Şi cum târziu îl înnecase plânsul,
Şi'l îngâna, din umbră, o fântână
Un hohot lung vibra pe lângă dânsul...

Şi-asupra lui lăsându-şi blând privirea,
Se depărtau, ţinându-se de mână,
Norocul, tinereţea şi iubirea!

Ion I. Pavelescu

www.digibuc.ro

TOAMNĂ.

Intregul cer e plin de nori
Şi parcul e pustiu de flori.

Cad frunzele necontenit,
Terasele au mucezit.

Fântâna a murit demult,
Doar glasul vântului l'ascult.

Plutesc sensaţii de aramă,
Un glas din alte lumi mă chiamă.

Coboară toamna 'ntunecată,
Mi-e tinereţea sfâşiată.

Coboară toamna peste viaţa,
Mi-e inima un sloi de ghiaţă.

Zadar în jurul meu privesc,
Pe tine nu te mai zăresc.

Tacerea curge ca o apă,
Singurătatea mă îngroapă.

Alexandru T. Stamatiad

www.digibuc.ro

LA POARTA PARADISULUI PIERDUT.

Azi am trecut s'o văd înstrăinata
Grădina'n care-o vară ne-am iubit...
Podoaba'n zdrențe-i spânzură uscată,
Rugini a prins frunzișul răvășit,
Iar parcul, raiul nostru de-altădată,
Cu ziduri alții azi l-au ocolit.

E ceasul vechiu al dragostei, e seară,
Și dând să intru, stau înfiorat:
Innaltul plop la porți m'așteaptă iara,
Dar toamna purpurie l-a schimbat
In galben stâlp, pâlpâitor de pară,
Ce freamătă de vânturi sbuciumat.

Și'n vijelia ce s'a'ncins să'l bată,
Aprinsul plop acolo mi-a părut
Că-i sabia de foc neîndurată
Pe care Heruvimul nevăzut
O flutură spre lumea blestemată
La poarta Paradisului pierdut.

V. Voiculescu

www.digibuc.ro

SUSPIN.

După Mallarmé

Spre fruntea-ţi liniştită pe care se îmbină
O toamna încrustată cu pete de rugină,
Şi către cerul palid al ochiului tău blând,
Se 'nalţă al meu suflet timid şi suspinând
Ca o fântână albă ce cu un trist murmur,
Din parcul melancolic, ţâşneşte spre Azur.

— Spre-Azurul de Octombre ce-şi scaldă cu sfială
In largile bazinuri adânca-i lâncezeală,
Şi lasă tristul zâmbet al unei raze moi
Să se târască leneş pe apa rece — pală —
Brăzdată de-agonia roşiatecelor foi.

D. Iacobescu

www.digibuc.ro

CULES DE VII

Strugurel bătut de piatră,
Rău-i, doamne, fără tată,
Strugurel bătut de brumă,
Rău-i, doamne, fără mumă!

www.digibuc.ro

CULES DE VII.

Podgoria şi-a tras un văl august
De purpură, rugină şi văpaie,
Iar strugurii par ugere bălaie
Cu sfârcurile doldora de must.

Culegătorii toarnă din hârdaie
Şi-mi dau din veselia lor să gust, —
E-al viţelor bogat holocaust
Şi-un dor tomnatic râsu-mi întretaie.

Podgorie rodind cu prisosinţă,
Tu viaţă, poamă nezdrobită 'n lin,
Aş vrea cu o năpraznică voinţă,

Ca strugurii într'un pahar de vin,
Să te strivesc pe toată într'o credinţă
Şi'n ea să sting al lumilor suspin.

Nichifor Crainic

POVESTEA PODGORIEI.

Fragment

La frumoasa vieriţă se'ntâlnesc cărările
Din podgoria întinsă ce n'o prinzi cu zările
Şi de-i soare ori de-i lună, de se 'ngână zorile,
Nu mai stă acolo cheful, nu mai tac viorile.

www.digibuc.ro

Care-din-cotro se'ndrumă, li s'aprind călcâiele,
Se cutremură pământul frământat cu brâiele,
Sorb avan, să-şi stingă focul pân în fundul copului,
Iar în cramă curge vinul ca'n vremea potopului.
. . . . . .

La frumoasa vieriţă s'au ascuns cărarile...
Şi podgoria-i uscată, de te prind oftările!...
Pe la corzi nu mai atârnă vesel clădăriile,
Ca la boltă-acum paingul şi-a 'ntins pânzăriile...

Căci trecu prin deal odată, fluturându-şi pletele,
Craiul mândru după care mor nebune fetele...
Şi'ndrăgindu-l fără margini — ca să-i afle numele,
A plecat de-atunci frumoasa să străbată lumile.

Nathalia Negru

LA FEREASTRĂ.

Frumoasă zi de toamna — Privind în depărtare
Prin a ochenei sticlă, eu văd colo în vii
Cum lucratori mulţime, bărbaţi, femei, copii
Culeg a viţei roadă în veselă mişcare.

Ici unii taie struguri, pe umăr cu ciubere
Spre crama răcoroasă văd alţii alergând,
Deacolo în mari vase cu cofa văd turnând
A poamei dulce zamă, azi fără de putere.

www.digibuc.ro

Câţi ani trebue să treacă pân vinul acest june
Cu grije de a zilei lumină apărat
Pus dintr'un vas în altul, hrănit şi căutat
Va desfăta odată şi vesel va dispune.

O juni! ce-a voastre scrieri voiţi cu nerăbdare
Să 'mprăştieţi în grabă şi slavă s'adunaţi,
Mult timp a le ascunde în taină învăţaţi,
De vreţi s'aducă lumii plăcere, desfătare!

Iacob Negruzzi

PASTEL.

Pe dealuri dogorite de podgorii
Aprinse'n vânăt crunt de poamă coarnă,
Din sâta unui soare roş cocorii
Ca nişte sâmburi negri se răstoarnă.

Din pâlnii de azur cu zurgalăi
De stele mici ca ghimpi de aur — iată
Că noaptea se revarsă peste clăi,
Stropind cu verde luna 'ncovoiată
In punte peste 'ntunecimi de văi.

— Căni pline; focuri roşii; chiot; noapte —

Un vânăt sbor de prune coapte piere;
Desmiardă'n drum parfum de piersici coapte,
Harbuji buzaţi, gutui, bronzate pere...

www.digibuc.ro

De undeva s'aprinde-un rug de struguri,
Pe care arde-o lună de lămâie;
Pe cer stau stele verzi ca nişte muguri,
Şi vântul vine 'mprăştiind tămâie...

In mreaja vrejilor de viţă verde
Un flutur, cută de văzduh, se pierde...
Ciulind urechile ca două scufii,
Vânat vioiu s'ascunde 'n dosul tufii;
Dar vânătorii stau în fânul cramii
De dragul vinului şi al pastramii...

Bostani cu pântec cobză, blânzi şi lucii,
Cu coada sfârlă verde, dorm prin iarbă;
Un brad bătrân tot mormăie în barbă
Că i-au furat culoarea 'n miros nucii...

Pitit în brusturi, un bătrân pitic
Mănâncă morcovi c'un motan peltic...

— Foc stâns; somn bun; vis blând —

Pe drumul lung
Un fir de praf s'a îmbătat şi sburdă;
Şi-un greer gângav gâdilă prelung
Cu ţârâitul lui tăcerea surdă...

Al. A. Philippide

www.digibuc.ro

IN VIE.

— Florica —

Tot mai miroase viea a tămâios şi coarnă,
Mustos a piersici coapte şi crud a foi de nuc...
Vezi, din zăvoi sitarii spre alte veri se duc;
Ce vrea cu mine toamna pe dealuri de mă'ntoarnă?

Nu e amurgul încă dar ziua e pe rod
Şi soarele de aur dă'n pârg ca o gutuie.
Acum — omidă neagră — spre poama lui se suie
Târâş un tren de marfă pe-al Argeşului pod.

Cu galben şi cu roşu îşi coase codrul iia.
Prin foi lumina sboară ca viespi de chilibar.
O ghionoae toacă într'un agud şi rar
Ca un ecou al toamnei răspunde tocălia...

S'a dus... şi iarăş sună... şi tace... Dar aud
— Ecou ce adormise şi-a tresărit deodată —
In inimă o toacă ce 'ncepe 'ncet să bată,
Lovind în amintire ca pasărea'n agud.

Ion Pillat

www.digibuc.ro

VISIUNI SENINE

Tablou desprins din cadre de veacuri prăfuite,
Discret fixat pe trupul sonorelor coline,
Tu chemi seninătatea străvechilor clipite
Și-adii exuberanța pădurilor virgine.

Păşesc, forţat, prin ierburi — gigantice egrete
Ce'n râvna lor fertilă îmi cresc până la brâu —
Și-admir, sub raze coapte, un stol sglobiu de fete
Albind trudita pânză la margine de râu.

Prin fragedele viţe intrând dau într'o parte
Cârceii ce-mi aruncă o plasă pe priviri...
Mă 'ntind apoi pe frunze, cu degetul în carte
Sa nu pierd cumva şirul subtilei povestiri.

Ciupind sticloase boabe din strugurii ce-atârnă
Pe creştetu-mi, ca nişte lampioane veneţiene,
Urmez fără de voie pe-un capat sur de bârna
O gâză 'n cautare de căi aeriene.

Stindardele tăcerei pe-a dealurilor coamă
Infiptu-s'au eroic ca'n muchile de zid...
Distrat, strivesc în deget bobiţele de poamă
Și nu mă 'ndur volumul pe braţe să-l deschid.

Nici vârstă n'am, nici nume, nici doruri să răstoarne
Gândirile senine plutind ca bărci în larg...
De-aceea viersul aprig ca sunetul de goarne
Al fetelor ce spală eu nu-l primesc cu drag,

www.digibuc.ro

Căci vag sădeşte 'n inimi — sensibile lentile —
Frânturi de aspiraţii şi vaste frământări,
Motive ce voalează extaze de idile,
Pasiuni naufragiate ca navele pe mări —

Şi astăzi vreau, în tihnă, porniri nevinovate
Uşor să netezească din suflet orice cute
Şi doar volumul galben din mână să-mi arate
Că vieţuesc prin anii o mie nouă sute...

Să sorb nectar din fructe, din freamăt — înţelesuri,
Să simt pământul umed în juru-mi cum se svânta,
Culcat în vegetaţia hotarelor de şesuri,
S'ascult pe drumuri corul căruţelor cum cântă...

Tablou desprins din cadre de veacuri prăfuite,
Discret fixat pe trupul sonorelor coline,
Tu chemi seninătatea stravechilor clipite
Şi-aduci cu tine boarea pădurilor virgine.

I. M. Raşcu

INTÂIUL PAHAR.

Cu zilele de toamnă plângătoare
S'a irosit împurpurata vie;
Şi ieri au prins fecioarele să vie
Cu coşul plin de boabe lucitoare

www.digibuc.ro

Şi ne-am întors cu liniştea târzie:
Cursese vinul roş din sdrobitoare;
Doream să sorb iluzii viitoare
Dintr'un pahar de spumă vişinie.

Privind în golul toamnei aiurit,
Am ridicat paharul în neştire
Ca să ciocnesc c'un oaspe'nchipuit.

De ce nu te'ntrupezi, mântuitoare?
Mi-e cupa plină, plină de iubire.
Sânt singur. Plâng... Şi vinul prinde floare.

Marcel N. Romanescu

TOAMNA.

Ah! mult îmi place când toamna vine
Să fiu afară la deal, la vii,
Să văz butucii plini cu ciorchine
De struguri rumeni şi aurii.

Sufletu-mi saltă de bucurie
Când văz ţăranul muncind voios,
Şi cum culege cu bărbăţie
Ai viţei creţe rod spumegos;

Când văz voinicii că sub picioare
Strivesc ciorchina veseli, cântând,
Şi o preface în lungi izvoare
Ce ca şiroaie cad spumegând.

Alexandru Z. Sihleanu

www.digibuc.ro

IN VIE.

Eu vin la tine'n vie: te rog să mă primeşti.
Ţi voi culege via şi'ţi voi propti butucii,
Nu-ţi cer nici pat nici masă; ci, ca să găzdueşti,
Mă lasă'n miezul zilei sub umbra ce-aştern nucii.
Mă lasă'n timpul nopţei să dorm culcat în fân
Şi să presimt cum vraja lactee'ncet mă ninge;
Mă voi hrăni cu ierburi, cu fructe şi parfum
Şi voi simţi cum pacea înnaintând mă'nvinge...

Vezi tu! Eu vin în vie ca'ntr'un refugiu bun —
Şi dacă nu'ţi cer masă, nici pat şi nici simbrie
E că am fost în cale mânat de-un dor străbun
Ce'n fiecare toamnă mă'ndeamnă către-o vie.
Se vede că ne tragem din neam de podgoreni
— O, nimeni nu mi-a spus-o deşi o ştiu prea bine —
Şi că acum când bruma se prinde pe poeni
Bunicii din podgorii făcut-au cram în mine.

Făcut-au cram în mine bunicii din podgorii
Şi simt cum fierbe mustul dorinţelor uitate,
Iar viţa mă primeşte cu gestul cald al sorii
Înfăşurându-mi trupul cu braţe delicate.
Da, viţa mă primeşte; mă recunoaşte viţa —
Arac i-aşi sta să urce, un trunchi pletos mă facă,
Şi ploaia să mă ude, usuce-mă arşiţa,
Voi prinde rădăcină în ţarina uscată...

www.digibuc.ro

Voi prinde rădacina şi ma voi bucurà
— Ah, bucuria vieţei în larguri răspândita —
Dar toamna când cu pete de sânge s'o lăsà
Voi sângera'mpreună cu viţa'nsoţită.
M'or apropia atuncia flăcăi înnalţi şi bruni
Şi desprinzând ciorchinii bogaţi şi aurii
Pe cari îi pârguisem cu dorul din străbuni,
Vor duce în panere profunde nostalgii.

Ah! vor simţi băeţii că sub călcâiul lor
Va plânge'ntreg un suflet în crudă remuşcare
Că vieaţa' i se scurse aşa, neştiutor
Prin sali întunecate şi umede hambare!?
Şi vinul când va curge în căzile de lemn
— Helitre transparente când le-o'ncreţi întinsul —
Afla-vor în aceste cei dimprejur un semn
Ca sufletu-i de floare îşi plânge-atunci învinsul!

Afla-vor toate-acestea şi le vor presimţi
Flăcăii, podgorenii şi oaspeţii din vie
Când cănile cu smalţuri şi flori le vor ciocni
Şi vor ura: «mulţi anii şi multă bogăţie»?
Pătrunde-voi în vine întreg cu dorul meu
Sau poate voi rămâne ospeţelor strein?
Oricum, aici sub ziduri, îmi simt pământul greu...

O, lasa-mă în via ta sa vin...

Tudor Vianu

www.digibuc.ro

TOAMNA IN CODRU

Jelui-m'aşi şi n'am cui,
Jelui-m'aşi codrului :
Codru-i jalnic ca şi mine,
Că nici frunză nu-i rămâne
Numai goale crengurele
Să le bată vânturele,
Vânturele, vremurele,
Ca pe mine gândurele.

www.digibuc.ro

TOAMNA IN CODRU.

Vezi toamna cu torturi subţiri de paingeni,
Cu torturi de aur, de-argint şi funingeni,
Tort galben de in, borangic şi mătăsuri —
A 'ncins tot pământul şi lanuri şi şăsuri.

Iar Codru-călugăr în negre văşmânturi
Citeşte psaltirea la morţi pe mormânturi
Şi glasul lui jalnic răsună departe,
Rugându-şi la cer bătrâneţelor — moarte...

Suspină departe un glas de fecioară...
Din ramuri aprinse cad lacrimi de ciară
Pe galbena filă din cartea Făpturii,
Iar Codrul citeşte cuvântul Scripturii:

— «Nu plângeţi zădarnic să-şi tulbure somnul
Acei adormiţi întru pace cu Domnul:
Ei nu ştiu ce-i jalea şi nu ştiu ce-i chinul,
Zădarnic, zădarnic vă este suspinul!...»

www.digibuc.ro

Din crengi viscolite de crivăţ cu vaer
Se scutură frunzele, flutură 'n aer,
Şi cad sângerate, murind singuratic
Şi ard ca tăciunii sub flori de jaratic.

Iar ceţile-albastre din crâng, de sub delniţi,
Ca fum de tămâie vărsat din cădelniţi,
Spre cerul cel umed se urcă domoale,
Se deapănă 'n nouri cu largi rotocoale.

Se-aud azi oftări şi suspine şi plângeri,
Plâng robi pe pământ, iar în ceruri plâng îngeri:
Căci-Viaţa-i Calvar, svârcolire de ţernă,
Iar Moartea-i Uitare şi Pace eternă...

Cu firea azi moare şi frunză, şi floare,
Şi gâză, şi flutur, şi raza de soare:
Şi tot ce-i vremelnic azi moare cu firea,
Iar Codrul la cap le citeşte psaltirea...

« Nu-i plânge-ţi zădarnic să-şi tulbure somnul
Pe cei adormiţi întru pace cu Domnul:
Căci, nu ştiu ei jale şi nu ştiu ce-i chinul,
Zădarnic, zădarnic vă este suspinul!...»

Ion Buzdugan

www.digibuc.ro

TOAMNĂ.

Ca fluturi ce-ar pluti 'n lumină
Şi 'ncet s'ar legăna căzând,
Se scutură din ramuri frunze
Şi cad asemeni, rând pe rând ..

Cad fluturi galbeni, mari şi par'că
Din aripi ostenite bat,
Şi loc îşi caută să moară
Sub ramurile ce-au lăsat...

Iar codrul tace; — dus pe gânduri
Stă 'n asfinţitul auriu,
Şi'n tot cuprinsul lui se simte
Mai luminat şi mai pustiu.

O. Carp

TOAMNA.

Toamna târziu
In noaptea cu lună,
Cum vâjâie codru
Şi geme şi sună!
Din nordul cu neguri
Un vuet răsare
Şi vine şi creşte
Mai iute, mai tare:
Iar codrul aude,
Puternicul rege
Aude prin noapte
Şi bine 'nţelege

www.digibuc.ro

Al oştilor vuet
Din norduri pornite —
El vrea să răscoale
Puteri obosite
Şi 'njură şi urlă
Că'şi simte perirea.
Şi galben se face,
Nu poate s'adoarmă,
Nu'şi află nici pace,
Şi tremură codru
Cu inima ruptă
De spaimă, se sbate,
Cu vântul se luptă,
Pocneşte şi sună
Şi-şi urlă durerea,
Căci vântul îl prinde
Şi-l strânge de mijloc
Topindu-i puterea!
Şi codrul se'ndoaie
Şi-l birue vântul;
Râzând îl sugrumă
Şi părul i-l smulge
Şi-i rupe vestmântul
Şi'n văi îl aruncă.
Un ţipăt răsare
Pe deal şi pe luncă:
Grăbitele păsări
Cu vuet aleargă
Şi norii vin stoluri
Pe 'ntinderea largă,
De spaimă s'ascunde
Pârâul sub ghiaţă —
Şi regele codru
Din ultima viaţă,
Suspină văzându-şi
Pustiul, şi geme
Şi cade pe spate
Şi moare cu fruntea
Pe pieptul naturii
Şi moare natura
De jalea pădurii
In toamnă târziu!

G. Coşbuc

www.digibuc.ro

CE TE LEGENI CODRULE...

Ce te legeni codrule,
Fără ploaie, fără vânt,
Cu crengile la pământ?

— De ce nu m'aş legăna,
Dacă trece vremea mea?
Ziua scade, noaptea creşte
Şi frunzişul mi-l răreşte;
Bate vântul frunza'n dungă,
Cântăreţii mi-i alungă;
Bate vântul dintr'o parte,
Iarna-i ici, vara-i departe;
Şi de ce să nu mă plec,
Dacă păserile trec?
Peste vârf de rămurele
Trec în stoluri rândunele,
Ducând gândurile mele
Şi norocul meu cu ele.
Şi se duc pe rând, pe rând
Zarea lumii 'ntunecând;
Şi se duc ca clipele
Scuturând aripele,
Şi mă lasă pustiit,
Veştejit şi amorţit,
Şi cu doru-mi singurel,
De mă'ngân numai cu el!

M. Eminescu

www.digibuc.ro

SURĂ-I SARA CEA DE TOAMNĂ...

— Fragment din Călin —

Sură-i sara cea de toamnă; de pe lacuri apa sură
Infunda mişcarea-i creaţă între stuf la iezătură,
Iar pădurea lin suspină şi prin frunzele uscate
Rânduri-rânduri trece-un freamăt ce le scutură pe toate;
Pe când codrul, dragul codru, troenindu-şi frunza toată,
Işi deschide-a lui adâncuri faţa lunei să le bată.
Tristă-i firea; iară vântul sperios o creangă farmă,
Singuratece izvoare fac cu valurile larmă.

M. Eminescu

T O A M N Ă.

Te uită frunza pică irosită,
Şi vântul geme prohodind departe!
Puţină vreme încă ne desparte
De iarna tristă, — prea curând sosită.

Ca un palat pustiu cu geamuri sparte
Pădurea noastră tace părăsită;
Eu singur cânt cu vocea obosită
Şi trec prin încăperile-i deşarte.

S'au dus privighetorile măestre,
Pustiu e cuibul blândei turturele;
Ah, unde-i şuerul mierliţei sure!...

www.digibuc.ro

Pierdut din stolul mândrei lor orhestre,
Ce trist răsună cânturile mele
In liniştea adâncă din pădure...

Şt. O. Iosif

IN PĂDURE.

Greoi atârnă galbenul acoperiş,
Purtând spărturi albastre de lumină;
Şi nici un cânt nu'şi tremură plânsu'n frunziş,
Ci'n taină un freamăt stâns parcă suspină...

Abia atingi covoarele de frunze moi
Şi gropi adânci în urma ta se'nsamnă,
Te sparie un molcom fâşâit de foi...
Vai, cât de singură'i pădurea'n toamnă!

Ion Păun-Pincio

BIETUL CODRU...

Ca'n aiurarea unui leşin cată
La frunza'i, ce se iroseşte'n ploaie...
In părăsita lui singurătate
De-ar şti că nu'i trăieşte nici o foaie!

Foşneşte galbenu-i frunziş a moarte...
Şi mila unui molcom plâns te 'nvinge:
Ca mâni, pe urma ta uitarea creşte, —
Uşor, ca liniştea de fulgi, când ninge...

Ion Păun-Pincio

www.digibuc.ro

PĂDUREA ARDE'N TOAMNĂ...

– Fragment din Bătrânii –

Pădurea arde'n toamnă cu flacări vegetale —
Şi plopii până'n ceruri ca facle rituale,
Şi ulmii lui Virgiliu, eminescanii tei,
Cireşii — roşii focuri cu foile scântei —
Dela vânjosul carpen la frageda ferigă,
Pe limba frunzei sale în faţa noastră strigă
Durerea anuală şi grea de-a veşteji.

Vă înţeleg eu singur, aprinse elegii,
Colori sfâşietoare ca note muzicale,
Şi inima'mi se strânge pe pietruita cale
Din viea de pe dealuri la casa dela cramă,
La sunetul dramatic al frunzelor de-aramă.
Aud cum suflă'n luptă trufaş din tibicină
Stejarii, legionarî cu coiful de rugină,
Şi fagii, albii cimbri cu păr însângerat,
Cum nalţă'n agonie peanul lor curat.
Vâjâitor vibrează un vuet viu de coarde:
E vaetul de ducă al galbenelor hoarde,
Şi frasinii, arinii, alunii şi gorunii,
In vânt îşi lasă coame să fâlfâe ca Hunii...
Dar plute cu frunzişuri argintuite par
Că'n fiecare frunză ascund un strop lunar:
Un clopoţel ce sună slab clinchet de cleştare,
Trezindu-ne în suflet nocturna tremurare,

www.digibuc.ro

Melancolia vagă a nopţilor de vară —
Şi-alăturea mesteceni subţiri se profilară,
Svelţi căluşari, ce'n raze ţesute mai revin
Cu zurgălăi de aur şi în cămăşi de in...

Ion Pillat

CÂNTEC.

Suspină codru 'ndurerat,
Că pică frunza, pică,
Şi toate mierlele au plecat
Şi ceaţă deasă s'a lăsat
Şi nu se mai ridică.

Dar nu-i e nici de ceaţa lui
Şi nici de mierle nu-i e,
Şi nici de frunzele gălbui,
Ci-i este doar de cărărui,
Că cin' să le mai suie...

Ecaterina Pitiş

PĂDUREA.

Hlamida-i scumpă de pe umeri
Căzu, şi'i zace la picioare,
Regină care 'şi pierde tronul:
Pădurea'n asfinţit de soare.

www.digibuc.ro

Iar braţele despovărate
Uşor spre ceruri le ridîcă, —
O rugă'n toamnă'ntârziată
Par'că-ar voi încet să zică...

Şi ruga-i este numa'n ochi,
Căci frunze n'are s'o murmure,—
In ochii aţintiţi la luna
Ce-asupra-i stă, ca o secure...

V. Podeanu

BALADA MUNŢILOR

— Fragment

Toamna cu-a ei albă frunte
Şi cu galbenii-i conduri,
A lăsat argint pe munte
Şi rugină pe păduri.
La răspântii creşte stogul
De foi moarte de curând.
Strigă'n vale Topologul —
Ş'a lui voce, când şi când,
Ca o larmă omenească
Până sus pe culmi tresare,
Preajma mută s'o trezească
Din senina ei visare.

www.digibuc.ro

Tot mai jos apoi se lasă
Poala norilor pe munte.
Vin din 'iarna 'ntunecoasă
Zile lungi cu ploi mărunte.
Neguri mari încep să cadă,
Se târăsc în jos, pe plai.
Pe păduri se strâng grămadă
Falduri albe de buhai.
Brazii stau în nemişcare,
Printre ramuri ploaia pică.
Nici o creangă nu tresare,
Nici un sbor de păsărică...
Numai ferigile ude,
Putregaiul şi bureţii
Işi trimet miresme crude
In desimea groas'a ceţii.
Trunchiuri strâmbe, răsturnate,
Scorburile şi buştenii
Cu-a lor cioturi, pe'nserate
Umplu codrii de vedenii.
Sihla mută se'nfioară...
Speriat, dintr'un hăţiş,
Pui sfios de căprioară
A eşit la luminiş.
Cu blăniţa sgriburită,
Spăimântat priveşte'n urmă...
Vremea pare'ncremenită.
Fagii mari suflarea'şi curmă,
Brazii stau s'o ia la fugă: —

www.digibuc.ro

Printre trunchiurile rare,
S'a ivit pe-o buturugă
O cumplită arătare...
Dar nu-i nime să-i zăriască
Trupul hid şi deşirat,
Faţa galbenă de iască,
Nasul — ciot de brad uscat.
Nici nu vede, nici n'aude.
Doar îşi scutură pe-o mână
Părul ei de vreascuri ude,
Fruntea plină de ţărână.
Şi cum stă cu ceaţa'n spate,
Istovită, lângă trunchi,
Rădăcini şi crengi uscate
Îi atârnă pe genunchi.
Negurile'i sug puterea.
Ochii-i nemişcaţi şi suri,
Chiamă noaptea şi tăcerea
Din adâncuri de păduri...

G. Topârceanu

www.digibuc.ro

PASĂRI ȘI FRUNZE CĂLĂȚOARE

www.digibuc.ro

SFÎRŞIT DE TOAMNĂ.

Oaspeţii caselor noastre, cocostârci şi rândunele
Părăsit-au a lor cuiburi ş'au fugit de zile grele;
Cârdurile de cucoare, înşirându-se 'n lung sbor
Pribegit-au urmărite de al nostru jalnic dor.

Vesela verde câmpie acu'i tristă, veştejită;
Lunca bătută de brumă, acum pare ruginită;
Frunzele-i cad, sbor în aer, şi de crengi se deslipesc
Ca frumoasele iluzii dintr'un suflet omenesc.

Din tus-patru părţi a lumii se ridică 'nalt pe ceruri,
Ca balauri din poveste, nouri negri plini de geruri.
Soarele iubit s'ascunde, iar pe sub grozavii nori
Trec un cârd de corbi ernatici prin văzduh croncănitori.

Ziua scade; iarna vine, vine pe crivăţ călare!
Vântul şueră prin hornuri răspândind înfiorare,
Boii rag, caii rânchiază, câinii latră la un loc,
Omul, trist, cade pe gânduri şi s'apropie de foc.

Mircești, 1867

V. Alexandri

www.digibuc.ro

FIORI.

Tăcere... e toamnă în cetate,..
Plouă.., şi numai ploaia dă cuvânt —
E pace de plumb, e vânt şi pe vânt
Grăbite trec frunze liberate.

Deschide, dă drumu-adorato,
Cu crengi şi foi uscate am venit —
In târg o fată tristă a murit
Şi-au dus-o pe ploaie şi-au îngropat-o.

Dă drumu, e toamnă în cetate —
Intreg pământul pare un mormânt..
Plouă... şi peste târg, duse de vânt,
Grăbite trec frunze liberate.

G. Bacovia

NOTE DE TOAMNĂ.

Toamna'n grădină şi-acordă vioara,
Strada-i pustie...
Oraşul e plin de hambare,
De pânea cea nouă dudue moara.

O frunză s'a lăsat pe-o mână întinsă care cere..

www.digibuc.ro

Oraşul gol —
Cetate depărtată —
Frunzişul smuls...
De firele electrice, paralizată,
Ca un simbol,
O pasere cade'n oraş, ca o tristeţă mai mult.

Şi înserează... şi e tăcere...

Şi gândul s'afundă, pierdut vâslaş,
Pe-al vremurilor mers —
Şi jalea de-a nu mai putea face un vers...
Sunt cel mai trist din acest oraş.

G. Bacovia

BALADA TOAMNEI.

— Fragment —

Mai tristă ca oricând acum îşi plânge
Afară, toamna, zările pierdute
Şi parcă sufletele noastre mute
Şi grele de tristeţi — s'ar frânge
Ca foile ce cad şi plâng afară —
Că nu mai cred în altă primăvară.
O, veştedele foi încremenite
In palidele lor înfiorări!

www.digibuc.ro

Ce triste sunt şi cât de chinuite,
Când se înalţă, desnădăjduite,
De vânt gonite către alte zări,
Şi când învinse se întorc din drum
Precum se'ntorc iluziile noastre
Din sborul lor spre zările albastre
Şi tot aşa de prefăcute'n scrum!....

A. Dominic

STELELE'N CER...

Stelele'n cer,
De-asupra mărilor,
Ard depărtărilor,
Până ce pier.

După un semn,
Clătind catargele,
Tremură largele
Vase de lemn:

Nişte cetăţi
Plutind pe marile
Şi mişcătoarele
Pustietăţi.

www.digibuc.ro

Stol de cocori
Apucă'n 'ntinsele
Şi necuprinsele
Drumuri de nori.

Zboară ce pot
Ş'a lor întrecere
Vecinică trecere —
Asta e tot...

M. Eminescu

S'AU DUS ŞI COCORII...

S'au dus şi cocorii... Tomnatecul vânt
Pădurea-amuţită de tot o despoae.
Mai flutură frunza, apoi la pământ
S'abate'n troene sub picuri de ploae.

De-avalma vin norii în pâlcuri greoae
Să'mbrace ţărâna cu-al iernei vestmânt.
Câmpia doineşte şi trestia se'ndoae
Şi până şi gândul oprit e'n avânt...

Trec toate. Vor trece şi neaua şi norii,
Şi iar s'or întoarce cu Prier cocorii
Pe-aripa-amintirei şi-a dorului duşi.

www.digibuc.ro

Şi iar fremăta-vor pădurile'n coruri.
Dar unde-s fiorii apuselor doruri
Şi raiul de visuri din anii apuşi?

J. B. Hétrat

SALCÂMUL.

Priveghiuri lungi de toamnă. In sfeşnic, lumânarea
Se face tot mai mică, tot scăpătându-şi zarea,
Precum se luptă somnul cu jalea ce te-apasă
In liniştea ploioasă...

De-odată triste glasuri sporesc mocnita jale,
Bat fâlfăiri greoaie d'asupra casei tale...
Se face iar tăcere... — şi te străbat fiorii:
Ne lasă şi cocorii!

«Fugiţi, fugiţi departe, întârziate stoluri,
Să nu v'apuce'n câmpuri îngheţul de la poluri...!»
Suspină trist în urmă, foşnindu-şi frunza moartă,
Salcâmul de la poartă...

Şt. O. Iosif

www.digibuc.ro

RONDELUL PLECĂRII.

Am să mă călătoresc —
Sunt purtat ca de ispite,
S'o voiesc, să n'o voiesc,
Spre ţinuturi negândite.

Vara este spre sfârşite,
Flori în mine veştejesc,
Am să mă călătoresc —
Sunt furat ca de ispite.

Luminişuri strălucite
Viaţa mea o cuceresc,
Aripi taînice îmi cresc,
Aripi zilnic mai grăbite —
Am să mă călătoresc.

Al. Macedonski

26 AUGUST.

Plutesc sângerate
Frunze ca inimi, mâini şi săgeţi.
Fundurile bolborosesc turburate;
Luntrea îşi vâră botul sprijinit de lopeţi.
Trestiile molatice
Şueră. De la o vreme
Soarele în răsăriri se teme
Şi deodată — sborul gâştelor sălbatice:

www.digibuc.ro

Greu triunghiu deschis, şovăind
Peste murgirile de toamnă în brumă.
Aerul e plesnit — ţipătul lor se sugrumă.
Tunetul puştii coboară fulgi suri şi albaştrii rotind.
Şi iară firea se face tăcută,
Apa mai tristă — cerul mai luminat.
Despletite în avânt tremurat
Două sălcii — se sărută.

Adrian Maniu

GLUMĂ DE TOAMNA.

Era un pom cu frunzele de aur
Ca inime de aur,
Cum n'a mai fost — şi n'o mai fi
Decât în fie-care zi
In toamnele târzii.
Ş'un împărat cu barba de argint
Ca urma stelelor de-argint.
Ciulea urechile surzite
In spre neliniştea ce curge'n frunzele sbârcite,
Ca noaptea'n inime îmbolnăvite.
In pom stătea un greer negru
Ca fierul negru.
Şi, greerul, pentru 'mpărat
Işi scârţâia neîncetat
Puţinul învăţat.
Iar peste pomul plin cu inime de aur
In asfinţirile de aur

www.digibuc.ro

Bătrânul — căuta pe cântăreţ.
Şi frunzele cădeau din mărul pădureţ
Cădeau — inimi de aur fără preţ
Pe drumuri şi în iarbă,
Dar una s'a oprit în a sa... barbă.

Adrian Maniu

TOAMNĂ.

Se 'nvăluie zarea 'n ceaţă gălbuie,
Tăcere 'i în zori,—când soarele suie,—
Şi-amurgu'i mai trist. Nici stele nici lună...
Iar bietele frunze prind să roşească, —
Pe sus cocorii plângând se adună
Şi 'ncing în albastru o horă nebună...

Şi tot mai viu, mai lămurit se 'nsamnă
In plânsul singurătăţii de toamnă,
Adânca mâhnire a vieţei ce moare...
E-o agonie de visuri de vară,
E-un suspin lung de veştedă floare, —
In galbenul şes,—în mândre răzoare.

Şi-auzul prinde cu'ncetul să cearnă
Un ciripit stâns, un şuier de iarnă...
Colo,—răchita la vânt se îndoaie,
Ici,—plânge apa în streşine vechi,
Iar bietele foi lin tremură 'n ploaie,
Ca freamătul ud de-aripe greoaie...

Ion Păun-Pincio

www.digibuc.ro

LA O CASĂ.

Stă în prag şi'n pânză albă
Prinde-o măestrită floare
Şi nu bagă 'n samă frunza
Care-i cade la picioare.

Păr şi faţă îi atinge
Raza palidă de-afară,
Dar din ochii ei luceşte
Soare drag de primăvară.

La o casă cade frunza
Şi în samă nu-i băgată;
N'au toţi ochii de pe lume
N'au toţi toamnă de odată.

G. Rotică

DESPĂRŢIRE.

Pământul acoperit de mormane de frunze, e un peron de gară pe care se învălmăşesc pădurile venite să-şi petreacă păsările.

Privirile mele încremenite în afundul zării, sunt două şine lungi, pe care-mi pleacă sufletul de vară... tot mai departe, tot mai departe... îl pierd pe culmea soarelui... cu clinchetele păsărilor.

...Răsăritul lunei e trist ca o fluturare de batistă, pe un peron gol după ce-i ce n'o mai văd.

Ionel Teodoreanu

www.digibuc.ro

COCORII.

Rânduiţi în unghi, cocorii îşi încep pribegia.

Îi privesc: Fruntea cârdului se mistue în soarele care-l soarbe dar capetele cârdului flutură încă prin văzduh, ca două aripi lungi, subţiri, răsunătoare de chemări.

Şi spun sufletului meu: Nu-ţi risipi clipele vieţii, stinghere. Adună-le în cârd mereu crescând şi îndrumă-le unite în spre sfârşit. Ca atunci când cea de pe urmă clipă a anilor bătrâni se va mistui în moarte, cârdul clipelor tinere să fluture încă de-asupra vieţii ca două aripi răsunătoare de tot ce-ai iubit de tot ce-ai cântat, de tot ce-ai slăvit, de tot ce-ai suferit.

Ionel Teodoreanu

CE-A FOST...

Ce-a fost atunci, s'a dus,
S'a dus şi nu mai vine.
Cad frunzele de sus,
Uitarea ta, pe mine.

Se duc spre răsărit
Cucoarele în clipăt;
Se duc, le-am auzit
Sfâşietorul ţipăt.

www.digibuc.ro

S'au dus. Zădarnic trec,
Zădarnic au să vină:
Eu nu mai pot, şi plec.
Adie tu, sulfină.

La colţul unui foc
Gândi-mă-voi anume
Cum n'am avut noroc
De nimenea în lume.

Cum ea s'a dus, şi cum
O simt atât de-aproape,
Că nu cred nici acum
Că'i prada unei groape.

Ochiu lin, ce dormi deschis
Spre lumile senine,
Deşteaptă-mă din vis
Şi ia-mă sus cu tine.

Duiliu Zamfirescu

www.digibuc.ro

PLOI ȘI NEGURI

www.digibuc.ro

MELANCOLIE.

Un vânt răzleţ îşi şterge lacrimile reci
Pe geamuri... Plouă...
Tristeţi nedesluşite-mi vin, dar toată
Durerea,
Ce-o simt, n'o simt în mine
In inimă,
In piept,
Ci'n picurii de ploaie care curg...
— Şi altuită pe fiinţa mea imensa lume
Cu toamna şi cu seara ei
Mă doare... ca o... rană...

*

Spre munţi trec nori cu ugerele pline...
...Şi plouă...

Lucian Blaga

VECERNE DE TOAMNĂ.

Se lasă-o ceaţă cenuşie de-asupra dealurilor sure,
Iar fumul alb ca nişte nouri, pe văi pluteşte ca o navă.
Din cer coboară lungi perdele de nori la margini de pădure,
Şi ceaţa lasă-o rouă albă pe mirişte şi pe otavă.

Porumbi uscaţi în lungi ogoare, foşnesc cu frunze de aramă;
O boare umedă şi rece aduce miros de pănuşă.
Pe jumătate luna albă, în plină zi, ca o năframă
Apare'n colţ de cer albastru deschis de-odată ca o uşă.

www.digibuc.ro

Un vânt uşor de Miază-noapte alungă negura pe coame,
Cernând în drum o rouă deasă pe câmpurile cenuşii,
O duce-apoi şi o încurcă printre livezile cu poame,
Sau o împrăştie subţire pe dealurile de la vii.

Departe de-o sperietoare, de vântul toamnii desbrăcată,
Un stol de graurі ca nisipul se lasă repede pe-o glugă,
Iar pe câmpia pustiită, într'o metanie înceată,
O cumpănă în depărtare, îngenunchiază pentru rugă.

Demostene Botez

ZI DE TOAMNĂ.

Ferestrele sânt împăenjenite,
Iar casele, şi cele mai semeţe,
Au plâns cu toate crengile-obosite,
Cu frunzele-ofilite şi răsleţe...

Cu cerul ei posomorât apasă,
Ursuza toamnă, şubreda făptură;
In tot văzduhul ceaţa grea şi-o lasă
Şi voioşia zilelor ne-o fură.

Prin nori s'arată soarele ca luna:
Şi te pătrunde umeda răcoare.
Să ningă dar! Să buciume furtuna,
Decât să simţ ce greu viaţa moare!

www.digibuc.ro

N'avem nici ţel, n'avem nici gânduri proprii!
Cu noi se joacă pâclele şi norii!
Şi alergăm greoi, ca nişte dropii,
Ca să ne-ajungem visele, — cocorii!

Dorinţa fără preget ne scorneşte
Mai nalte, mai frumoase existenţe!
Dar plutitorul suflet se striveşte
Sub negurile ude ca de zdrenţe.

I s'a promis o lume mai bogată
Copilului bolnav, ca amăgire,
De'ntoarce mica'i faţă desgustată
Şi plânge'n pieptul nostru cu mâhnire?...

V. Demetrius

PRIVELIŞTE, HERŢA.

In târg, miroase-a ploaie, a toamnă şi a fân.
Ploaia e răcoroasă în aer şi'n plămân
şi fetele aşteaptă în uliţa murdară,
tăcerea care cade în fiecare seară
şi vacile nemulse încă, dela păscut.
Căruţe fugărite de ploaie au trecut —
şi liniştea în lucruri de mult, mucegăeşte.
In case, oameni simpli, vorbesc pe evreeşte.
Gâşte, cu pantofi galbeni, vin lent dup'un zaplaz.
Auzi cum ploaia stinge fanarele cu gaz,

www.digibuc.ro

cum bate'n geam, ca pasări cu ciocuri de aramă ;
auzi tăcerea lungă şi *gri*, care e toamnă,
şi diligenţa care vine din Dorohoi.
Pustiu dela păşune, vin cu încetul, boi,
şi cum mugesc cu capul întors (de parc'ar suge)
bolnav de ploaie, târgul în înserare, muge.

B. Fundoianu

VEDENII DE TOAMNĂ.

Urmăresc linia pomilor pe cer,
Imi leagăn privirea pe frunze plouate,
Asta e toamna cu apusuri brumate
Şi cu zarea pădurilor de cer. .

Ascult toate zgomotele, rărite
Ca şi verdeaţa pe tulpini,
Dar au venit ciori răguşite
In zbor închipuind o coroană de spini.

Pe albastru mai dulce ca ori când
Stolul negru face cercuri şi răsună
In nesfârşita dispariţie urcând,
Spre răsărirea sfârşitului de lună :

— Albă amintire a zăpezilor viitoare —
Vis trecând în sfârşitul versului,
Inaltă şi tristă — luna care moare
Veghind la capătul universului.

Adrian Maniu

www.digibuc.ro

NEVROZĂ.

Plouă... Ploaia toamnei plânge la fereastră,
Plânge ca o mamă,
Plânge ca o soră.
Ploaia toamnei oare? — sau iubirea noastră
La această oră
Din mormânt mă chiamă?

Noapte... Vântul toamnei printre pomi când tace,
Hohotă şi ţipă,
Rupe crengi uscate...
Vântul? — sau pe-aproape nebunia rece
Bate din aripă
In singurătate?

Oreste

CEAŢĂ.

Departe'n ţările de ceaţă, într'o cetate episcopală,
Coboară seara mohorâtă, în liniştea provincială;
Exil nostalgic, în odae înfrigurat rămân sub lampă;
Singurătatea ţese pânză, rembrandiind ca'ntr'o estampă
O viaţă de imagini şterse: trecut de umbră şi lumină...
. . . . . .
E toamna Nordului—şi ploaia pe coperiş bate'n surdină;
E toamna gândului — şi visul îşi frânge aripa şi moare;
Afară plouă, plouă'n suflet:
Mi-e dor de Soare!

Gh. Orleanu

www.digibuc.ro

PRIN PÂCLELE DE TOAMNĂ.

Nu vezi ce tristă-i toamna în jur pe munţii suri,
Nu vezi cum cade ceaţa pe tristele păduri,
Pe coasta, unde codrul noi l'am ştiut mai des
Şi doruri pentru zile de toamnă am cules.

Tu nu auzi molizii şi tu nu ştii ce-mi spun
Când freamătă pe coastă; iubirea ce-o adun
Din freamete de toamnă, de pe poteci pustii,
Nu ştii tu cât de dulce a fost; nu poţi să ştii.

G. Rotică

O C T O M V R E.

Stăpân pe grădină şi'n casă
Octomvre în suflet te-apasă
Şi tremură'n arborii goi.
Ca gloria care te'nşală
Pierduta grădinei beteală
Se-amestecă toată'n noroi.
Pe cer e cenuşe şi jale
Şi toate durerile tale
Şi'ntregul mulţimilor chin,
Iar gândul aiurea-ţi aleargă
Şi-ai vrea nebuneşte să meargă
Ca'n urmă să dea de senin.

www.digibuc.ro

De ploaie prin gang se ascunde
Venit cine ştie de unde
Un necunoscut îngheţat.
Şi-atâţia pe stradele ude
Işi poartă-amăgirile crude,
Grăbiţi şi cu capul plecat...
(scântei dintr'un soare de taină
cernite'ntr'a lutului haină...
pierdute'ntr'un iad de amar).
...Şi cine-ar putea să-i îndrume?
Sânt lacrimi destule pe lume,
De ce să mai plouă 'n zadar?...

Eugeniu Sperantia

O TOAMNĂ.

E toamnă; s'a'negrit livada
Cu ramuri ude, pustiită...
Şi-i ceaţă albă ca zăpada —
Şi ploaia cerne ca prin sită.

De vânt, de ploi, de vremuri grele
Is triste lumile de-afară;
Pustiul cuib de rândunele
Ţi-aduce dor de primăvară.

Mă uit, pe gânduri, la grădină
Prin fumul leneş de ţigară
Şi simt în inimă lumină,
Căldura soarelui de vară.

www.digibuc.ro

In toamna tristă şi pustie
Ce-o fi, că astăzi mi se pare
Lumina ei trandafirie
Şi calde razele de soare ?

— Nu-i toamna celor trişti, nu-i arsă
De nici un plâns de-al meu — şi poate
Că primăvara mea revarsă
Lumina dulce peste toate:

Că lumea făr'de noi e moartă,
Cu noi şi veselă-i şi tristă —
Şi fie-care'n suflet poartă
Intreaga lume ce există.

Artur Stavri

www.digibuc.ro

GLASUL TOAMNEI

www.digibuc.ro

TOAMNA.

Răsună din margini de târg,
Un bangăt puternic de armă —
E toamnă... metalic s'aud
Gorniştii, în fund, la cazarmă.

S'aude şi-un clopot de şcoală,
E vânt, şi-i pustiu, dimineaţă;
Hârtii şi cu frunze, de-avalma,
Faç roata'n vârteje, pe-o piaţă.

Se uită în zări catedrala,
Cu turnu-i sever şi trufaş;
Grădina oraşului plânge
Şi-aruncă frunzişu'n oraş.

Şi vine, ca'n vremi de demult,
Din margini, un bucium de-alarmă;
E toamnă — metalic s'aud
Gorniştii, în fund, la cazarmă.

G. Bacovia

SONATA.

Aduce Noembre parfumuri amare
De frunze de nuc pe o albă cărare,
Şi mână cu vântul pustiuri subt cer
Şi praf de rugină de fer.

www.digibuc.ro

Pluteşte în aer un cânt de metal:
Sunt plăci care sună, sunt plăci ce se frâng;
Sunt pomi care cântă şi pomi care plâng;
E cântecul Toamnei, paradoxal.

Frunzare rigide, sonore şi mate
Foşnesc atârnate 'n copacii din zare,
Ca nişte coroane de bronz, mortuare,
Pe şterse morminte de vreme uitate.

Deschid luminişuri vioaie şi mari
O pauză albă şi clară.
Mut tremură coarde subţiri de vioară,
In vârful copacilor rari.

O clipă'n orbita cerului grav
Seninul deschide un ochiu de cristal;
Surâde sfiala soarelui pal,
Amar ca un râs de bolnav.

Şi azi se sfârşeşte şi mâne începe
Cântarea culorilor fade.
Se strânge'n ghiocul de frunze nomade.
Pustiul din suflet, pustiul din stepe...

Demostene Botez

www.digibuc.ro

SIMBOLISM DE TOAMNĂ.

Ascultă glasul frunzelor bronzate,
Când asprul vânt de toamnă le frământă;
E un suspin metalic ce'nspăimântă,
Pornit din mii de strune discordate.

Foşnesc prin goluri game variate
Şi'n nesfârşite şuerări s'avântă:
Vioare, flaute şi harfe cântă
Stridente psalmodii destrăbălate...

Ascultă glasul frunzelor pălite,
Când gem de vântul toamnei biciuite
Şi cad... şi mor îngălbenind cărarea...

E comedie plânsul lor şi-i dramă:
Iar dacă vrei să-ţi înţelegi chemarea,
Ascultă glasul frunzelor de-aramă...

Mihai Codreanu

CA UN GLAS...

In nopţile de toamnă, vîntul
S'abate pe la geam uşor, —
E ca un aiurit de coarde
Sub mîna unui visător...

www.digibuc.ro

Şi'n farmecul de-a sta pe gânduri
Şi-al asculta trecînd sfios,
Răsună ca un glas în suflet, —
Un glas strein şi dureros...

Ce plângeri dulci şi ce suspine
In zborul lui o fi furînd,
De pare'n nopţile de toamnă
Atît de trist, atît de blînd!...

Traian Demetrescu

PESTE VÂRFURI...

Peste vârfuri trece lună
Codru'şi bate frunza lin,
Dintre ramuri de arin
Melancolic cornul sună.

Mai departe, mai departe,
Mai încet, tot mai încet,
Sufletu-mi nemângăiet
Indulcind cu dor de moarte.

De ce taci, când fermecată
Inima-mi spre tine'ntorn?
Mai suna-vei dulce corn,
Pentru mine vre-odată?

M. Eminescu

www.digibuc.ro

CÂNTEC.

Nu mai sunt pe luncă flori
Văile 's deşarte, —
Ţipă cârduri de cucori
Pribegind departe!..

Şi văzduhul s'a 'norat
Ninge sus la munte —
Trec pe vale, la iernat,
Turmele mărunte...

Plâng tilinci, tălănci răspund,
Soarele apune, —
Glas de bucium sună'n fund
Ca o rugăciune...

Şt. O. Iosif

NOCTURNĂ.

Cine cântă la fereastra cu perdelele lăsate,
Că nu-i cântec de femeie
Şi nici cântec de vioară?
Cine descifrează 'n noapte note vagi desperechiate
Dintr'o tristă melopee
Care urcă şi coboară
Pe diezi de serpentine
Şi bemoli de mici confettii?
Cine ?...

www.digibuc.ro

Cine-va, dar nu ştiu cine,
Imi aruncă pe fereastră prin perdelele lăsate
Note vagi, desperechiate
Dintr'un cântec trist —
Şi totuşi, plin de-atâta bucurie
Ca şi toamna ce 'ntârzie
Pe aleele pătate de rugină
Şi noroi,
Şi pe prima indecenţă a castanilor ce vor
Să-şi păstreze chiar şi goi
Peisajul
Şi parfumul ultimului lor decor.

Cine-va — dar cine?...
Cine?
Cine cântă?
Cine râde?
Cine plânge?
Cine moare?
Ca 'ntro zi de sărbătoare
In odae la fereastra cu perdelele lăsate?
Cine 'mi numără în noapte, clipele nenumărate?
Cine 'mi luminează calea şi m'aduce până-aci?
Cine 'mi schimbă noaptea 'n zi?
Cine cântă?
Cine-o-fi?
. . . . . .
A tăcut.
Un glas ce tace, e un suflet ce se duce...

www.digibuc.ro

Toamnă
Noapte
Şi tăcere...
Gergevelele ferestrei, mă privesc severe,
Mute
Şi sinistre ca ó cruce.

Ion Minulescu

CÂNTECUL TOAMNEI.

In parcul torturei se sting crisanteme
Se sting ca uitate şi triste poeme
Şi razele moarte în brazde-ofilite
Au pus în parfumuri suprema tortură.
— Eu văd ochii limpezi ai dulcei iubite
Şi 'n albe petale suava-i făptură.

Un sunet de clopot din turlă se frânge
Iar toamna 'ntristată cu clopotul plânge
Şi'n crengi cântă vântul un imn de-îngropare
Pe când ca 'ntr'un giulgiu se'nvălue dealul.
— Aud şoapta dulce din teii în floare
Şi glasu-i în care răsună cristalul.

rece amurgul ce cade alene
Vrăjit de acorduri de vechi cantilene,
Şi'n ceaţă se plânge un viers trist pe coarde,
Pe coarde 'nvechite de negre ghitare.
— Ah, viersul acesta în sufletu-mi arde
Şi 'n notele pale e-o 'ntreagă serbare!

Ştefan Petică

www.digibuc.ro

CÂNTEC.

Vezi, mamă, cine bate?
— Sunt foi întârziate
Ce pică din casfan·
Pe geamuri an de an,
Tot pică să ne-arate
Că visuri şi palate
In van clădim, în van.

Vezi, mamă, cine vine?
— E vântul, altul cine,
E vântul călător.
Copii trudiţi ca tine
N'aştepte nici un bine
Venind la pragul lor.

Vezi, mamă, cine plânge?
— E ploaia care-şi frânge
In geamuri stropii grei,
Aşa ca ochii cei
Ce'n lacrimi se vor stânge
Că n'au putut răsfrânge
Norocul vieţii 'n ei.

Ecaterina Pitiş

www.digibuc.ro

TOAMNĂ PE FIORD.

Miros de brad, miros de brad,
Miros de frunze care cad,
Miros de toamnă despletită,
Miros de mare răsvrătită,
Miros de brad.

Cântări adânci, cântări adânci,
Cântări de valuri peste stânci,
Cântări de crângi ce cresc în şopot
Şi-adorm al gândurilor ropot,
Cântări adânci.

Răcoarea spumelor ce cad,
Amarul acelor de brad;
Şi gustul ierbii presărate
Cu stropul apelor sărate
Când spume cad.

Vibrează 'n vânt, vibrează 'n vânt,
Vibrează ultimul meu cânt;
Vibrează-al soarelui răsuflet
In infinitul unui suflet
Cu ultimul lui cânt.

Marcel N. Romanescu

www.digibuc.ro

AMURGUL FOŞNETELOR...

...In toi de toamnă, cerul pare un cuib albastru, răsturnat, din care au căzut păuni de aur pe păduri, însângerându-se în crengi; în cuib a mai rămas agăţat doar soarele...

Şi foşnetul pădurilor nu-i decât o uscată fâlfâire de aripi îndurerate.

Către sfârşit de toamnă, pădurile scuturate înalţă spre cer mohorâtele harpe ale crengilor, prin care vântul cântă foşnetul desfrunzirei.

Aşa s'ar părea. Dar sufletul care osebeşte tristeţea visurilor de jalea gândurilor, ştie bine că foşnetul crengilor în vânt nu mai este uscată fâlfâire, ci un oftat sterp.

Ionel Teodoreanu

FANTAZIE DE TOAMNĂ.

Acesta-i un cântec pe care de mult
Am vrut să vi-l cânt dumneavoastră.
Natura-l repetă cu aspru tumult.
Acesta-i un cântec pe care-l ascult
Cu nasul lipit de fereastră.

Ca vechiul ceasornic cu muzică, port
Cântare latentă în mine.
Se pune'n mişcare un tainic resort
Şi-mi cântă romanţa trecutului mort
In freamăte lungi de suspine.

www.digibuc.ro

Cu crengile ude şi fără veşmînt
Salcâmii la poartă se'ndoaie.
Pe stradă se plimbă ernaticul vânt
Şi fluieră în tactul aceluiaş cânt
Şi plânge cu lacrimi de ploaie.

In casă tac toate. Un singur covor
Atacă pe nas uvertura
Şi cărţile toate-l urmează în cor,
Incepe să cânte întregul decor, —
Ceasornicul bate măsura.

Şi-acuma-i un cântec adânc, ne'ntrerupt;
Dulapul c'o aripă frântă
Şi patul şi soba şi scaunul rupt
Şi vechile cadre cu flori dedesupt
Se uită la mine şi cântă.

Ca undele mării isbite de dig
Părelii acum fredonează...
Ci numai o muscă surprinsă de frig,
Pe masă, alături de-un rest de covrig,
Cu labele'n sus — hibernează...

G. Topîrceanu

www.digibuc.ro

DECLIN.

O tristeţă întârzie în mine
Ca şi toamna care întârzie pe câmp;
Nici un sărut nu-mi trece prin suflet
Nici o zăpadă n'a descins pe pământ.

Cântecul trist, cântecul cel mai trist,
Vine din clopotul din asfinţit,
Il ghiceşti în glasul sterp al vrăbiilor
Şi răspunde din umilinţa tălăngilor.

E toată viaţa care doare aşa,
Zi cu zi pe întinderea stepelor,
Intre arbori neajunşi la cer,
Intre apele ce-şi urmează albia,
Intre turmele ce-şi pasc soarta pe câmp,
Şi între frunzele care se dau în vânt...

I. Vinea

www.digibuc.ro

FĂPTURA TOAMNEI

www.digibuc.ro

TOAMNA ŢESETOARE.

– Fragment –

„Harnică şi darnică".

...Cât e soare
Toamna, mândră ţesătoare,
Pune furca 'n brâul ei
Ca să toarcă şi să ţese
Pânza lată 'n iţe dese
De 'nvălit umerii sei.

Şi torcând de-alungul trece
Peste brazda murgă, rece,
Unde es păinjini mii.
Iar fuioru-i de matasă
Pe pământ în urmă lasă
Mreji de raze argintii.

Câte lanuri, văi întinse,
Toate-acuma sunt cuprinse
De lungi fire ce lucesc.
Unele s'adună 'n caer,
Altele, perdute'n aer,
Tainic, lin călătoresc.

www.digibuc.ro

Toamna grabnic le urzeşte,
Le 'mpleteşte, nevedeşte,
Şi cu toate la un loc
Ea-şi lucrează-o 'nvelitoare
Ca să meargă 'n şezătoare
Şi să ia parte la joc.

Iat-o în cămaşe albă,
Cu lefţi mari lucind în salbă,
Mari cât ochii sei căprii.
Trista earnă-o pizmueşte
Şi prin neguri o pândeşte
Descântând vrăjitorii.

Ear Românul cu drag spune:
«Doamne fă înc'o minune!
«Scoate-o fată 'n calea mea,
«Ca şi toamna harnică
«Şi de suflet darnică,
«Să-mi fac traiul meu cu ea!»

V. Alexandri

CÂNTEC.

Pe câmpuri cine-a tors firele moi
Firele morţii, cari urmează vântul;
Şi'mpodobit cu purpură de foi
Va toarce câmpului întreg veşmântul?

www.digibuc.ro

Acum când în grădini garoafe pier,
Şi'ncepe naiul vântului să sune;
E toamna, ce la margine de cer
In brâul roşu, caierul şi-l pune.

Alice Călugăru

TOAMNA.

O iederă mlădie mijlocu-i înfăşoară,
Cu paşi agale trece pe veştede poteci,
Lumina lui Octombre îi tremură, uşoară
Pe pleoapele perlate de două lacrimi reci.

Cum gâlgâie în aer un cântec din podgorii
Şi'n sufletu-i nostalgic se moaie 'ntr'un suspin,
Simbol al veseliei din vremile de glorii
Ea poartă pe-albul umăr o amforă cu vin.

Nichifor Crainic

DEZASTRUL.

Frunze diafane ca surâsul ei,
Roşii ca şi păru-i arămiu şi des,
Au căzut aseară pâlcuri, pe alei,
Ingânând suspinul toamnei-abia 'nţeles.

Frunze umezite ca şi ochii ei
Au căzut pe apa moartă din basin:
Stropi uşori şi limpezi, ca nişte cercei,
Ii aşteaptă paşii care nu mai vin.

www.digibuc.ro

Frunze de ivoriu ca şi mâna ei
Au primit sărutul morţei pentru veci.
Printre două ramuri singure, de tei,
Toamna şi-a 'ntins gravă degetele-i reci.

Frunze de coraliu, ca şi gura ei,
S'au lipit în zarea parcului roşcat,
S'au lipit de umbra paşilor mei greî...
Şi de-odată toamna gura mi-a muşcat!

Şi de-odată toamna sufletul mi-a prins.
— Ce-ai căutat în parcul unde morţii 'nvie?
— Oh, desatru-acesta larg, măreţ, întins,
Ca şi nesfârşitul, îţi urmează ţie!

Mihail Cruceanu

OCTOMBRIE.

Octombrie! te văd cum pleci:
Cu ochii stinşi, cu faţa pală,
Cu buzele subţiri şi reci,
Ca după-o noapte de orgie,
De nebunii şi poezie,
Când despărţirea e fatală...

M'ai sărutat pe mâini şi pleoape, —
Aşa cum se sărută-o moartă,
La căpătâiul unei groape —
Şi mi-ai cerut de pot erta:
Pe-amanta tuturor şi-a mea...

www.digibuc.ro

Şi-acuma dacă pleci, ce-ţi pasă
Când tu rămâi pe veci în mine:
Metempsihoză ce se lasă
Să'mbrace vecinic alte forme,
In golul dragostei enorme,
Deasupra albelor ruine.

Claudia Millian

OCTOMBRE.

In parcul presărat cu statui
De Nimfe,
Fauni
Şi Sylvani,
De-alungul celor trei alei
De plopi,
De tei
Şi de castani,
Pe băncile vopsite'n verde
Şi pe nisipul galben-şters,
Multicolorele covoare de frunze veştede s'aştern
In ritmul vântului de toamnă,
Ca'n ritmul unui ultim vers —
Un vers cu care se sfârşeşte un cânt dintr'un Poem etern.

www.digibuc.ro

Octombre, curtizana pală, cu-obraji fardaţi
Şi buze suptè,
Octombre, — amanta celor cari pornesc să nu se mai întoarcă,
Octombre-a poposit în parcul cu-alei cotite
Şi'ntrerupte
De visătoarele bazinuri
Pe-albastrul cărora — o barcă —
O frunză veştedă şi-aşteaptă întârziatele surori...

O !... ne'ntrerupta disonanţă de schingiuiri ce-ţi dă fiori !...
O !... nesfârşitele regrete abia şoptite !...
Cine trece
Prin parcul presărat cu statui,
De-alungul celor trei alei,
Se'nduioşează ca de plânsul idolatratelor femei !...

Şi-azi parcul, unde altădată veneau *Boemii* să-şi aştepte
Necredincioasele *Boeme* —
Azi parcul ce părea alt'dată
O filă ruptă din romanul nemuritorului *Murger:*
Işi pleacă braţele uscate
Precum prin albele spitale,
Işi pleacă braţele bolnavii ce plâng —
Şi nu ştiu pentru ce...
. . . . . .

Şi'n timp ce vântu-i smulge fardul
Şi-l spulberă în largi spirale,
Octombre, curtizana pală, coboară ultimele trepte !...

Ion Minulescu

www.digibuc.ro

TOAMNĂ.

Mi-aduc aminte: singur, treceam îngândurat...
Pe drumul rustic, singur, treceam înfăşurat
In mantia de aur a liniştei... In zare,
Creştea singurătatea; plutià o'nfiorare
De harfe vagi — şi lacrimi picau din cerul pur.
Sporind din întuneric pe limpedele-azur
Urcà'n nemărginire o barcă de lumină...
Plângeà'n apropiere o apă în surdină...
Petală cu petală o floare se stingea
Şi, neştiut, plângea
Un suflet pretutindeni.
Atunci, înfiorat,
Pe drumul alb şi rustic am stat, înfăşurat
In visul meu — dar visul era un giulgi de ghiaţă
Şi, palid, spectrul Toamnei îmi sta tăcut în faţă!

Oreste

NOEMVRIE.

Cu pâcle'n păr, din zarea de leşie
Viforul vine, Crivăţul fugar...
Şi, şuerând din naiu un cânt barbar,
roteşte'n joc pe miriştea pustie...

...Imprăştie, c'un muget de mânie,
al frunzelor cortegiu funerar —
şi scoate-un pumn de-omăt din buzunar
şi, chiotind, l-aruncă pe câmpie...

www.digibuc.ro

'Nainte trece-apoi ca şi-o fanfară...
L-opreşte'n cale sihla solitară:
plângând cu hohot jalea ei i-o spune.

Indoliată, înc'o toamnă-apune...
— Pe negrul gliei primii fulgi picară
Lucind ca părul alb în plete brune.

George Voevidca

www.digibuc.ro

TOAMNA ŞI IUBIREA

www.digibuc.ro

CHIN.

Se-apropie de toamnă şi vântu'n şuer trece,
Iar pasările'şi cată spre alte ţări norocul...
Şi eu cum nu m'aşi duce! Dar la ce bund când jalea
Şi dragostea, de mine se ţin peste tot locul.

Aleargă funigeii înscămoşaţi de vânturi,
Şi'ncet, un negru nour, prin albele lor fire
A prins să cearnă'n lacrimi pe tristele bordeie...
Şi eu îmi plâng ca dânsul trecuta fericire!...

Şi doar mă întrebase, plecând, nebuna fată
De ce's atât de firav şi care mi-i aleanul!...
Şi n'a'nţeles, nebuna, că plâng tocmai de-aceia:
Că nu mi-a ghicit chinul de care mor, sărmanul!...

D. Anghel

TOAMNĂ.

Străbatem iarăşi parcul la pas ca mai 'nainte.
Cărările 'nvelite-s de palide-oseminte.
Aceiaş bancă 'n frunze ne-aşteaptă la fântâni;
Doi îngeri duc beteala fântânilor pe mâni.

www.digibuc.ro

Ne-am aşezat alături şi braţu-i m'a cuprins.
Un luminiş în mine părea că s'ar fi stins.
Mă'ndrept încet spre mine şi sufletul mi-l caut
Ca orbul, ca să cânte, spărturile pe flaut.

Vreau să-mi ridic privirea şi vreau să-i mângâi ochii.
Privirea-mi întârzie pe panglicile rochii.
Vreau degetul uşure să-l iau să i-l desmierd:
Orice voiesc rămâne de'ndeplinit pe sfert.

Dar ce nu pot pricepe, ea pricepu de plânge?
Apusul îşi întoarce cirezile prin sânge.
O! mă ridic, pe suflet, s'o strâng şi s'o sărut —
Dar braţele, din umeri le simt că mi-au căzut.

Şi de-am venit ca'n timpuri, a fost ca înc'odată
S'aplec sub sărutare o frunte vinovată,
Să'nvingem iarăşi vremea dintr'o întărire nouă
Şi să'nviem adâncul izvoarelor de rouă.

Şi cum coboară noapte, alt'dată aşteptată,
Imi pare veche luna şi steaua ce s'arată
Ca un perete de-arme cu care-aş fi vânat.
Şi fără glas, cu luna şi noi ne-am ridicat.

Tudor Arghezi

www.digibuc.ro

NERVI DE TOAMNA.

La toamnă, când frunza va îngălbeni,
Când pentru ftizici nu se ştie ce noi surprize vor veni, —
Alcoolizat, bătut de ploi cum n'am mai fost cândva,
Târziu, în geamul tău, încet, cu o monedă voi suna.

Şi'n toamna asta udă, mai putredă ca cele ce s'au dus,
Când vântul va boci, din nou, la cei de jos, la cei de sus, —
La geamul tău, în spaima nopţii, ca un prelung final,
Voi repeta că anii trec, mereu mai greu şi mai brutal.

Va bate ploaia... şi târziu, la geamul tău voi plânge'ncet.
Va rătăci, alcoolizat, apoi, în noapte, un schelet, —
Nimic tu nu vei auzi din câte voi avea de spus,
In toamna asta udă, mai putredă ca cele ce s'au dus.

G. Bacovia

O TOAMNĂ VA VENI...

O toamnă va veni cândva târziu,
Când tu iubito-mi vei cuprinde gâtul tremurând
Şi strâns vei atârna de mine cum atârnă o cunună
De flori uscate
De stâlpul alb de marmoră al unei cripte...

www.digibuc.ro

O toamnă va veni şi-o să-ţi despoaie
De primăvară trupul, fruntea, nopţile şi dorul
Şi-ţi va răpi petalele şi zorile
Lăsându-ţi doar amurgurile grele şi pustii...

O toamnă va veni şi maşteră,
Din toate florile ce le-ai avut vreodată
Numai pe-acelea n'o să ţi le ia,
Ce-o să le-aşterni peste mormânturile tuturor
Acelora, cari ţi se duc pe veci
Cu primăvara ta...

Lucian Blaga

PUSTIETATE.

Afară bate vântul, draga mea,
Şi-i toamnă, şi e rece, şi-i târziu.
Pe cerul atârnat într'un pustiu
Se clatină în agonie-o stea.

Pe jumătate-o lună a rămas
Pe cerul obosit de-atâta vânt,
Şi rece, veşnică şi fără glas
Atârnă ca oglinda unui sfânt.

Afară bate vântul, draga mea,
Şi-i toamnă, şi e rece, şi-i târziu.
Pe cerul atârnat într'un pustiu
Se clatină tot sufletu'ntr'o stea.

Demostene Botez

www.digibuc.ro

ISPITĂ.

Uitai cât e de când te-am cunoscut
Şi cum, şi unde, 'ntâile cuvinte.
Iar azi nu ştiu de-am fost şi mai nainte,
Că-mi umpli albă drumul în trecut.

Vorbeşti şi-ascult. Dar când mă'ntorc, tăcut,
Să aflu iar profilul tău din minte,
Ştrengar, pe lângă tâmpla ta fierbinte,
Un cârlionţ se pleacă, desfăcut.

Şi gându-ţi în zadar icoane rare,
Comori din alte ţări mereu descarcă —
Eu turburat întârziu pe cărare.

O frunză mai se ţine de un fir
Şi roşie la vânt se mişcă, parcă
Işi scutură urechia un satir.

Emanoil Bucuţa

IN TOAMNĂ TÂRZIE.

Vrai tu să ne'ntâlnim desară, spune...
Să stăm la gura sobei singurei,
Cu mâna mea'ntr'a ta, iar ochii mei
Din ochii tăi comori de vis s'adune?

www.digibuc.ro

Iţi voi desprinde'n ondulaţii brune
Matasa pletelor de funigei
Şi peste umere, parfumul ei
In bucle mari de umbră ţi-l voi pune.

Apoi, sub raza din privirea ta,
Tristeţa frunţei mele voi lăsa
Să'şi limpezească 'ntunecaţii nouri...

Şi'n toamna neagră, roz buchet de Mai
Vom împleti din sufleteşti ecouri...
— Să ne'ntâlnim desară, spune, vrai?

Mihai Codreanu

FOI DE TOAMNĂ.

De ce mă poartă vechiul dor
Să trec din nou neştiutor,
Pe drumul unde paşii ei
Zdrobiră frunzele de tei?

Cobor când soarele'n apus
Petrece ziua ce s'a dus,
Când peste tot, neştiutor,
Tresaltă frunzele — şi mor.

www.digibuc.ro

E galben câmpul. E uscat
Frunzişul galben aninat
De-asupra tristelor alei,
Ori sfărâmat subt paşii mei...

E mult de-atunci... Aşa gemeà
Acelaş vânt în urma mea,
Aceleaşi ramuri mari de tei
Ningeau petale'n părul ei,

Şi-aceleaşi raze de apus
Mureau în ochii ce s'au dus!
. . . . . .
De ce mă chiamă vechiul dor,
Să turbur pacea frunzelor?...

Victor Eftimiu

AFARĂ-I TOAMNĂ...

Afară-i toamnă, frunza 'mprăştiata,
Iar vântul zvârle'n geamuri grele picuri;
Ci tu citeşti scrisori din roase plicuri
Şi într'un ceas gândeşti la viaţa toată.

Pierzându-ţi timpul tău cu dulci nimicuri,
N'ai vrea ca nime 'n uşa ta sa bată...
Dar şi mai bine-i, când afară-i sloată.
Să stai visând la foc, de somn să picuri.

www.digibuc.ro

Şi eu astfel mă uit din jeţ pe gânduri,
Visez la basmul vechiu al zânei Dochii.
In juru-mi ceaţa creşte rânduri, rânduri —

De-odată-aud foşnirea unei rochii,
Un moale pas, abia atins de scânduri —
Iar mâni subţiri şi reci mi-acopăr ochii.

M. Eminescu

DE CE NU-MI VII?

Vezi, rândunelele se duc,
Se scutur frunzele de nuc,
S'aşează bruma peste vii —
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

O, vino iar în al meu braţ,
Să te privesc cu mult nesaţ,
Să razim dulce capul meu
De sânul tău, de sânul tău!

Ţi-aduci aminte cum pe-atunci,
Când ne plimbam prin văi şi lunci,
Te ridicam de subsuori
De-atâtea ori, de-atâtea ori?

www.digibuc.ro

In lumea asta sunt femei
Cu ochi ce isvoresc scântei...
Dar, ori-cât ele sunt de sus,
Ca tine nu-s, ca tine nu-s!

Căci tu înseninezi mereu
Viaţa sufletului meu,
Mai mândră decât ori-ce stea,
Iubita mea, iubita mea!

Târzie toamnă e acum,
Se scutur frunzele pe drum
Şi lanurile sunt pustii...
De ce nu-mi vii, de ce nu-mi vii?

M. Eminescu

NOAPTE DE TOAMNĂ.

Amanţi târzii, din mica
mansardă solitară,
Privim cum umblă noaptea
cu paşi de lup pe-afară.

Pe străzi catifelate
şi pe faţade sumbre
Alunecă dantela
de stele şi de umbre.

www.digibuc.ro

Iar liniştea îşi poartă
castelul de mătase
Cu turnuri adormite,
cu bolţi şi cu terase,

Din care-o mână fină
aruncă flori albastre
In parcurile moarte
şi'n sufletele noastre.

D. Iacobescu

CÂNTEC DE TOAMNA.

In zori, când soarele străluce
La geam, prin frunze-agăţătoare,
Din cuibu-mi cald privind, — m'aş duce,
Pe dâmbul alb de praf, în zare...

Mă'ndeamnă mii de glasuri line
Să las pustia de cămară —
...Să nu vii, draga mea, la mine
Cînd soarele-i frumos afară.

Să vii pe câmp, — e o lumină
'De toamnă limpede şi rece.
Pe bolta umedă, senină,
Un fulg de nour ne petrece.

www.digibuc.ro

A rîndunelei ciripire,
Prin codrul care se usucă,
E trâmbiţa de pregătire
A stolului grăbit de ducă.

Popasul lor pe crăngi uscate
Mi-i drag, într'un apus de soare!
Când pier, — se lasă peste toate
O prevestire de ninsoare...

Să nu-mi baţi, draga mea, în uşă
Când soarele săgeţi trimete,
Ci'n zilele de ploi, cernite
Cu cerul sur, ca de cenuşă,

Atunci te-aştept... De vânturi foaia
Se smulge umedă din ramuri...
Ce cald te strâng la sân, când ploaia
Mărunt şi trist izbeşte'n geamuri.

D. Nanu

CÂND VREMEA...

Când vremea dă în toamnă, îmi picură plângând
Senina 'nchipuire a unei dulci văpăi...
La razele de sară se desluşeşte'n gând:
Ruina unui farmec, — iubirea mea dintâi.

www.digibuc.ro

Când se născu în mine şi când muri, nu ştiu, —
Că s'a urzit în taină... Era pe semne toamnă,
Căci galbena lumină, ce tremură'n pustiu,
In ochi mi-aduce lacrimi şi spre trecut mă'ndeamnă.

Ion Păun-Pincio

INTIMĂ.

Iţi mai aduci aminte, doamnă
Era târziu şi era toamnă,
Şi frunzele se'nfiorau,
Şi tremurau în vântul serii,
Ca nişte fluturi chinuiţi,
Ca nişte fluturi rătăciţi
Din ţările durerii.

Ţi-aduci aminte iar de seara
Şi-amurgu-acela violet,
Când toamna şi-acorda încet
Pe frunza galbenă — chitara ?

Pe lac ce'n lună s'argintase
Incet o lebădă trecea,
Şi pata-i albă se perdea
In seara care se lăsase...

www.digibuc.ro

Şi-atunci, doar inimă şi vise,
Ne-am dus ca lebăda şi noi,
Călcând nisipul plin de foi
Sub ceaţa care'l umezise.

Aşa născu în plină toamnă,
Amorul meu ce'nmugurea
Sub foi ce toamna 'ngălbenea...
Iţi mai aduci aminte, doamnă?

Cincinat Pavelescu

SERENADĂ.

Fragment

Vin şi astăzi, din chitară
Să-ţi mai cânt ca astă vară
Serenade,
Insă vai, gasesc în poartă
Frunza moartă!
Toamna cade!
Ploaia cerne; ceaţa deasă
Tristă, umedă se lasă;
Pe cărare e noroi,
Şi sub zarea cenuşie
Toamna rochia şi-o sfâşie
'n pomii goi!

www.digibuc.ro

Sub balcon când se ridică
Glasul meu pătruns de frică,
Dela geamul tău, iubită,
Pică-o floare veştejită.
Atunci inima-mi se frânge
Şi-un ecou departe plânge.

Cincinat Pavelescu

ÎN TOAMNĂ.

Domol te strâng la pieptu-mi — şi totuşi ce departe
Te simt! Căci, vezi, acuma e ceasul liniştit,
Când bate iar la garduri cu pasul ostenit
Cobzarul toamnei, vântul, în strai de frunze moarte.

Nu plânge... E zadarnic şi oaspele-i poftit.
Fu scris să vie astăzi purtând a morţii carte.
Şi toate câte fost-au, ne par cum sunt: deşarte,
Deschide numai poarta, rostindu-i bun-venit.

Deschide largă poarta bătrânului cobzar...
Ne-o spune jalea veche uitată de demult,
Şi hora amintirii se va roti mai rar.

Auzi? Se depărtează spre zarea de cenuşe
Cu sufletele noastre... Sunt singur şi ascult,
Cum bate veşnicia în pieptu-ţi de păpuşe.

Ion Pillat

www.digibuc.ro

DOUĂ LUMI.

Pe-un car cu fân ne'ntoarcem din livadă
Sub înstelare-atât de'ndepărtată.
E-atât de frig!... In toamna'ntârziată
Pluteşte-o presimţire de zăpadă.

Ne'nghiaţă parcă sângele cu'ncetul,
Şi când ne-atingem gurile-amuţite
In triste sărutări neisbutite,
Simţim sub buze tremurând scheletul.

Ne strângem tare, cu'ndărătnicie,
Dar tot mai mult mi-e inima sihastră ..
Iar umbrele jucând în urma noastra
Ne parodiază biata parodie...

Tăcuţii boi urmându-şi înainte
Pe calea dreaptă mersul lor cuminte
Işi clatin leneş capetele grave...

Iar lângă noi, furat de somnul firii,
Pierdut în fânul cu miresmi suave,
Ţăranul doarme'n pacea nesfârşirii.

Teodor Scorţescu

www.digibuc.ro

E TRIST... E TOAMNĂ...

E trist... e toamnă... seară. Solitar
Distram pierdut, tăcut, trecuturi,
Când frunze veştede arar presar
Pământul umed de săruturi.

Prin crăngi, în umbră'n freamăte de frunză,
O, despletitele femei ce plâng...
Şi visul cum încearcă să se-ascunză
In ochii-mi desfrunziţi ca şi un crâng!

Şi te visez pe tine 'ntr'un decor
De toamnă, frunze veştede şi crâng,
Cu toate frunzele ce sborul lor
In părul tău de noapte-şi frâng.

...Şi'nchizi pleoapele'n fiorul
Atâtor veştede şi dulci săruturi
Şi parcă simţi căderi de fluturi
Cu toate frunzele ce-şi curmă sborul.

Şi-arar, când te sărut neştiutor
In păr, pe urma frunzelor uscate,
De-atât parfum de noapte mă'nfior
In toamna de şuviţe răsfirate...

Barbu Solacolu

www.digibuc.ro

E TOAMNĂ DEPLINĂ...

E toamnă deplină şi frunzele cad —
Buchete de frunze iubite şi moarte —
Şi vântul le duce departe, departe
Spre ţărmul uitărei.

Vin norii în valuri ca soli de durere,
Suspine vibrează, aleargă în aer,
Şi pomii se'ndoae şi plâng cu trist vaer
Ruina naturei.

Mă'ndrept cu sfială pe drumuri tăcute,
Dar iată, de-odată, mi-apare-o fecioară,
Cu formele pline, cu ochi ce omoară,
Cu părul de flacări.

Şi glasul ei cântă un cânt de iubire:
«Iubite, iubite de când te aştept!»
Şi inima-mi bate, svâcneşte în piept,
Ca apa sub stâncă.

Nebună şi sveltă aleargă spre mine
Şi lacul albastru cu sălcii ne chiamă:
«A voastră e lumea, veniţi, n'aveţi teamă,
Iubirea v'aşteaptă!»

www.digibuc.ro

Dar toamna-i deplină şi'n suflet şi-afară,
Iubitele frunze într'una cad moarte
Şi vântul le duce departe, departe,
Spre ţărmul uitărei.

Alexandru T. Stamatiad

OCTOMBRIE.

Ca pe-o icoană binefăcătoare,
In mine chipul tău îl ţin închis.
Şi visurile-mi — floare de cais —
Işi cern în juru-i alba lor ninsoare.

In prag când mi te-arăţi, din lumi de vis
Mă smulg, să-ţi cad cucernic la picioare;
Şi-s fulg atunci ce se topeşte'n soare
Sub ochii tăi de calzi şi dragi ce mi-s.

Dar când de mine te desprinzi şi pleci
Cu paşi mărunţi pe'ngustele poteci,
Şi când pe frunze moarte calci cu frică

In crepusculul toamnei, fumuriu,
Rămân de gânduri gol: un cuib pustiu
Lăsat de cea din urmă rândunică.

Al. O. Teodoreanu

www.digibuc.ro

V I S.

In urma ta... pe uliţi vechi... mă strecuram...
Plecau cocori... în zări de fum... se întomna...
Păşeam încet... păşeam sfios... în urma ta...
Când ai intrat... să mi te-arăţi... zâmbind la geam...

Treceau drumeţi... treceau grăbiţi... era târziu...
Iar prin ogrăzi... ţipau stejari... sub ferestrău...
Eu am rămas... înmărmurit... sub geamul tau...
S'a 'ntunecat... şi s'a făcut... pustiu... pustiu ..

Pe urmă luna... frunze moarte... surd tumult...
Şi chipul tău... în discul ei... s'a oglindit.
Mi-ai aruncat... un trandafir... îngălbenit...
Atât a fost... atâta tot... demult... demult.

Al. O. Teodoreanu

URCÂND MEREU...

Tu nu privi la zările de spumă
Spre cari aleargă stoluri călătoare;
Tu nu privi la codrul ars de brumă,
Pustiu de flori, de cântec şi de soare.

www.digibuc.ro

Tu nu privi la graurii lunatici
Cum stau jelind sub streşini de pădure;
Tu nu privi la plopii singuratici
Pierduţi în marea negurilor sure.

Tu nu privi la sihlele 'nnorate
Şi nici la crângu'nvins de-atâta moină;
Tu nu privi la frunzele uscate
e-şi plâng pe drumuri cea din urmă doină...

Că peste lozii, peste lunci, pe creste,
Cumplitul viscol iarăşi o să cadă
Să-şi urle'n măguri apriga-i poveste,
S'aştearnă'n văi linţoliu-i de zăpadă.

Ci tu pluteşte-mi pururea senină,
Urcând mereu pe-a visurilor scară,
Să porţi în glas a dragostii lumină,
Ş'in ochi adânci eterna primăvară.

G. Tutoveanu

PLOUĂ...

Ploaie lacrime de toamnă peste lumea ostenită
Scuturând petale albe de pe ramuri de lămâi,
Firea plânge. Tu, iubită,
Ca o marmură antică, fără lacrime rămâi.

www.digibuc.ro

A murit un an, o lume purtând primăvara-într'însa,
An de zile fericite, rupt din tinereţea ta;
Au plâns pomii, — cerul plâns-a,
Tu, ca grâul sub zăpadă, ai urmat a dormita.

Eu mă duc. Priveşte bine vârful pânzelor pe mare:
N'a plecat de când e lumea un mai singur călător.
Tu zâmbeşti... Drept răsbunare
Iţi doresc să poţi cunoaşte gura dulcelui amor.

Duiliu Zamfirescu

TOAMNA.

De Constantin Balmont

Toamnă. Câmpul e mort. Depărtările-s triste şi pale.
Vântul trece tuşind printre frunzele moarte de mult.
O de ce nu eşti tu, draga mea 'n nopţi de jale
S'ascultăm în vârtej al iubirii tumult?...

Eu te-aştept la fereastră. Oblonul de-afară
Tremură scârţiind. Geme 'n horn un suspin,
Iar pe faţă-un sărut simt; e-al tău de-odinioară..,
Peste deal şerpuind sue-un drum spre Destin...

Iar pe drum rătăceşti tu, o, dor, dor pribeag,
Eu ţi-aud clopoţeii sunând şi văd troica fugind...
La castelul pustiu cine stă ca o statue 'n prag?
ine plânge nebun? Vântul geme mugind?...

www.digibuc.ro

Sboară frunzele 'n vânt... frunze... vântul le strânge...
Și-mi bat crengi în fereşti, poate-i aripa ta?...
Nu mai pot suferi chinul meu!... Cine plânge?...
Te implor: taci, o, taci!... Nu te pot, nu te pot ajuta!...

Vai, tu singur cu tine vorbeşti, renegându-te însu-ţi.
Ah, veniţi înapoi, clopoţei de argint, cu suspin de cuţit...
Noapte-adâncă... Iar toamna înăbuşe plânsu-ţi...
O, Destin nepătruns, — să iubeşti pân la chin şi să fii despărţit!...

Ion Buzdugan

www.digibuc.ro

TOAMNA ȘI AMINTIREA

www.digibuc.ro

IMPĂCAT ÎN SINE.

Cad frunzele pe-alei, şi'n hău
S'afundă albe ploi de astre.
Trec toate, trece râsul tău
Şi trec şi serile albastre.

Maimuţărindu-ne acum,
Sub cortul patului, tot altă
Pereche, întâlnită'n drum,
Se strânge, plânge şi tresaltă.

Şi gândul meu setos de zări,
Lovit, s'abate şi se schimbă,
De stânca unei întâmplări,
De nu mi-l mai cunosc pe limbă.

Dar toate, obosit, le las
Cu ţlipa gingaşă să moară,
Când ştiu că e în mine-un glas
Ce le-o da viaţ'a doua oară.

Un glas cu care, fraged scoli,
Trecutul galben şi tomnatic,
In fulgere şi-aureoli
Sub cojful tânăr de jăratec.

Emanoil Bucuţa

www.digibuc.ro

STANȚE.

A sângerat rugina pe pântece de dealuri,
Și chihlimbarul plâns-a în ramuri și'n desișuri,
Și aurul și mierea au curs peste frunzișuri.
In leneșele zile cu vântul lor în valuri.

Și-au troenit brândușe poene pârguite
Subt cerul larg și dulce și palid și ușor,
Și-aripele de paseri l-au alintat în sbor,
Topindu-se cu dânsul în zările-obosite.

Și-amurgurile fost-au trufașe 'nflăcărări
Ce se'ncingeau în nouri cu'nvinețiri de-aramă,
Și noaptea liniștită-și înfioră năframă
Cu-a stelelor sclipire spre-albastre depărtări.

Dar dacă astăzi toamna demult e'nmormântată,
O sfetnică prea blândă rămâne Amintirea,
Și face și mai scumpă să fie nălucirea
Decât aevea vremea de străluciri bogată.

Luca-Ion Caragiale

www.digibuc.ro

CÂNTEC.

Ruginind cărările,
Frunzele se scutură;
Aur ele flutură,
Când amurgesc zările.

Am ascultat vânturile,
Fluerându-şi corurile,
Şerpuindu-şi sborurile,
Şi mladiind cânturile.

Am strâns întristările
Şi le-am dat isvoarelor,
Să le deà uşoarelor
Morţi — cu împăcările.

Aşà-s toate toamnele;
Că triste-amintirile
Cu desamăgirile
Sânt în suflet doamnele...

Luca-Ion Caragiale

www.digibuc.ro

TĂCERE.

Tăcerea, ca o aripă de şoim,
Incet, fatal, s'a coborât pe masă;
Pe Dumnezeu îl covârşeşte somnul,
Iar îngerii stau, trişti, pe lângă sobă
Şi-şi freacă aripile de rugină:

E ora toamnei, pe pământ şi'n cer!

Eu deschid geamurile spre grădină
Şi, printre frunze 'nşurupate'n vânt,
Plimb paşii nefiinţei pe pământ.

Coliba amintirilor e goală,
Cu uşa dată de pereţi;
Un biet erete şchiop o mai păzeşte,
Cu-o strachină cu apă dinainte,
Iar stolul amintirilor şi-ascute
Triunghiul fâlfâirilor în zări...

Mihail Celarianu

FIRE DE TOAMNĂ.

Toamnă, tu'mi aşterni covor
Din frunzişul veşted,
Fire albe trec în sbor
Mi s'aştern pe creştet.

www.digibuc.ro

Eu în mână'ncet le prind
C'o zâmbire-amară
Căci în suflet mi s'aprind
Amintiri de vară.

Ele cântă, eu ascult
Şoaptele lor line.
Dulci iluzii de demult
Ce căutaţi la mine?

Maria Cunţan

CÂNTECUL TOAMNEI.

Să nu'ncepi corn fermecător
Căci viersul tău mă înfioară
Când cade greu şi arzător
Precum cădea odinioară.

In cântu-ţi trist şi depărtat
Parfumul toamnei care moare
A pus tot chinu'nflăcărat
Din slava dragostei în floare.

Şi'n trista seară cenuşie
Plâng pale flori înfiorate
Ce'n dureroasă agonie
Par nişte sfinte torturate.

www.digibuc.ro

Melancolia amintirei
Are-adâncimi misterioase
Ca ochii verzi ce mint iubirii
Sub gene lungi şi mătăsoase.

Ştefan Petică

T O A M N Ă.

Au vuit prelung ca vântul pasările migratoare
Peste casa părintească unde eri m'am regăsit
Singur cu lumina, care galbenă venea din soare
In odaea de-altădată să-mi ureze bun sosit.

Toamnă, iată-ne'mpreună, gospodină ce porţi cheea,
Ruginie ca o frunză, a trecutului meu mort.
Toamnă, iată-ne alături, noi cu visul, pe aleea
Nucilor ce ancorează pentru iarnă'n al tău port.

Precum seara pe câmpie, când făşii se prinde ceaţa,
Tot auzi sunând vecernii şi nu ştii de unde vin,
Sub frunzarele rărite amintirea chiamă viaţa,
Şi trecutul îi răspunde ca un clopot în declin.

Zile albe, zile negre... ce străine, ce departe
Buclele în care dorul meu de cer l'am îngropat...
Toamnă, lasă-mă să mângâi părul tău de frunze moarte,
Părul tău de aur roşu şi de soare întrupat.

Ion Pillat

www.digibuc.ro

SEPTEMBRIE.

In zare cine'nscrie al berzelor triunghi?
In inimi cine'nfige trecutul ca un junghi?

Vezi, Toamna şi-Amintirea, surorile divine,
Când una ne soseşte şi cealaltă revine.

Zadarnic cred că vremea cu anii a crescut:
In fiecare toamnă reintru în trecut.

Copilaria-mi toată dă busna la uluci,
Când stă la poartă coşul cu struguri şi cu nuci.

Ion Pillat

TOAMNĂ TÂRZIE.

De astă vară port cu mine
Mototolit ca o batistă
Un câmp de maci şi de gherghine.
Şi'n ciuda negurii de-afară
Intind — cu mintea înflorită —
In toamnă, petece de vară...
... Şi urc încet de tot şoseaua
Imbrăţişată de caişi,
Pe care'n praful cald şi moale
Toţi paşii satului sunt scrişi...

www.digibuc.ro

Clipesc din aripi rândunele
Ca mii de gene peste soare...
Imi simt un cerc de foc pe tâmple,...
Şi-un bob fierbinte de sudoare...
. . . . . .
. . . . . .
Afară norii-îngroapă luna.
Şi-aud cu aripa-i de mătase,
Cum vântul face cruci pe case
Iar ploaia-aplaudă într'una!

Ioan Marin Sadoveanu

AMURG.

Când moare'n zări amurgul arămiu,
Ascult în pace'a ce'ncununâ firea
In inimă mi cum plânge amintirea
Ca o privighetoare într'un parc pustiu.

Ţeodor Scorţescu

MELANCOLIE.

Se cerne ploaie deasă pe toamna din grădină
Şi vântul cerne frunze cărărilor deşarte...
O vară, încă una s'a dus să nu mai vină
Şi gândul mi-i, cu stolul de rândunici, departe.

www.digibuc.ro

O vară, încă una trecut'aşa devreme —
Şi noi cu ea ne pierdem; ne-a mai rămas de-acum
Doar gândul, amintirea în urmă să ne cheme,
Căci ne-am lăsat o parte din inimă pe drum.

Sântem ca marinarii rătăcitori pe ape:
De ţara lor, de toate plângând şi-aduc aminte —
Şi une ori furtuna de ţărm îi trece aproape —
Văd satul lor, dar vântul îi zboară înainte!

Mereu tot înainte, tot zile netrăite!
Viaţa noastră trece, când stai să te gândeşti,
Ca apa care scade aşa, pe nesimţite,
In cupele uitate pe margini de fereşti.

Artur Stavri

ERA...

Erà — amînte de-ţi aduci
O zi de toamnă, mohorâtă,
Cu nori de plumb, pe-un cer de tuci,
Şi pâclă: scrum trecut prin sâtă
Pe-aleele de nuci.

Pe-un nour negru încrustat
Şi soarele mai şters erà,
Cu tonuri roz, de matostat,
Ca o enormă acadeà
In apa lacului muiat
Cu 'ncetul se topeà

www.digibuc.ro

Și ne-am oprit lângă hamaç,
La gura grotei de cleştar
Din dosul vechiului conac.
Privirea ta, ca un tâlhar,
In suflet îmi intrà pe brânci.
Și eu în ochii tăi adânci
Mă scufundam, să mă desfac
Cum se desfac din munte stânci,
Ce vin vuind din vârful lor
Și cad într'un prelung fior
In fundul apelor adânci.

Al. O. Teodoreanu

AMINTIRE.

Cad frunzele pădurilor, şi crengile — din ce în ce mai abatute — sânt lungi priviri încremenite după căderile necontenite.

De ce'mi simt trupul, tot mai împovărat de mâhniri?

De ce-l simt cum se'ncovoaie, tot mai greu, spre pământ?

. . . . . .

De ce'mi atârnă, braţele, vlăguite?

De ce vrea trupul să'mi zmulgă sufletul—care fâlfâe de-asupra cerului, ca o flamură a luminii; — de ce vrea să mi-l împovăreze cu mâhniri fără rost?

. . . . . .

Trunchiul de copac din care viaţa mi-a făurit trupul, îşi aduce aminte ca de mult, îşi pierdea şi el frunzele — la vreme de Toamnă — laolaltă cu pădurile.

Și sufletul aplecat pe trup, ca o ureche pe o scoică, ascultă înfiorat, nalucile foşnitoare ale Toamnelor de-odinioară.

Ionel Teodoreanu

www.digibuc.ro

CURGEA SIRETUL LINIŞTIT...

Trecuse toamna gânditoare
Pe râpi, prin garduri, peste vii,
Şi închinase toate celea
Aceleiaşi melancolii.
Departe, pe întinse şesuri,
Curgea Siretul liniştit,
Sub sbor de pasări călătoare
Calatorind spre răsărit.
Inaltă, mişcătoare dungă,
Ce-abia te vezi pe cer senin,
Câte speranţe sbor cu tine
Ce primăvara nu mai vin!
O umbră goală, trecătoare,
Viaţa noastra pe pământ!
O pasare ce pleacă toamna,
Desamăgită, fără cânt,
Şi nu mai vine, nu mai vine,
Căci tinereţea-i o poveste
Pe care noi o ştim c'a fost,
Dar niciodată-o ştim când este.
O, toamnă, scumpa mea suroră,
Te-ai dus şi tu, ca orice bine,
Şi noi rămas-am să te plângem
Cu alţi nenorociţi ca mine.
Eu m'am deprins de mult cu toate,
Şi, trist, în sufletu-mi m'am strâns,
Dar viaţa e aşa de crudă
In cât şi astăzi încă-am plâns:

www.digibuc.ro

O amintire de durere,
Un biet amor ne'mpărtăşit,
Ce ca şi toamna, ca şi toate,
S'a dus şi nu a mai venit,
Şi care azi, subt umbra tristă
A tinereţii apunând,
Mi-a răsărit în amintire
Mai dureros ca ori şi când.

Duiliu Zamfirescu

CÂNTEC DE TOAMNĂ.

Acum când cad nucile coapte în mâinile copiilor buni,
Şi aerul are miros de oţet albastru şi'n boabe de struguri se mişcă sâmburii,
In apele adânci, între trestiile triste, paseri moarte adună, cotoiul vagabond
Şi'n jurul buţilor se'nşira joc de cărţi şi se aprind pipele.
Eternă, banala, duioasă toamnă, iar m-ai chemat în codrul aiurit
Să tresar atingând apa rece a izvorului: răceală, răceală,
Eterna desfrunzire şi părăsire şi îngălbenire şi amorţeală,
Soare îmbrobodit în ceaţă, cu faţa unei bolnave bătrâne,
Şi crapă ramurii fagului şi roesc ţânţarii obosiţi.
Nici viespele nu mai atacă, asemeni unei neputincioase raze
Foaia de lipan îşi ascunde petalele în spinii trandafirului,
Pământul miroase a fân şi somn, şi scârţie roţile ce duc la moară,
Cai bătrâni şi popi călare, duc grâul la moară,
Şi morăriţa, cu sucnă roşie, stă pândă după lăutari.

www.digibuc.ro

Vagabond câte-un greer colindă prin găurile crucilor de morminte.
A murit poate cineva: convoi de haine negre şi svâcnesc la-
crămi în batiste,
O cruce arde ca focul, încinsă în beteala palidă de soare
Şi corbii, de-asupra mea, trec ca amintiri negre de viaţă
— Am fost şi eu de douăzeci de ani.
Şi toamna o râdeam.
Fierbea mustul tinereţii în braţu-mi tare,
Şi vinul dragostei nebune, mă amăgi.
Toamnă, împlinirea sânilor albi,
Toamnă, plimbări până'n zorii tremurinzi, cu femeea,
Toamnă, gondolări pe Someş: făcând din Cluj: Athena,
Şi din casele lui: museul din Firenze.
O, am fost şi eu de douăzeci de ani.
Şi treaz, de orice adieri de poftă, veghând la ferestile iubitei.
Plâns de ghitară, zâmbet ieftin de mulţumire supt balcon
Când cheia de poartă cădea pe jobenul meu.
Purtam beţişor de trestie, cu inel de argint,
Şi cravată ca rubinul, şi veston de paradă,
Şi ocoleam sfinţi şi tămâie: evviva Boccaccio,
Jurător pe Faublas şi pe Galioni.
O, tinereţe, trăsură frumoasă, în care am şezut odată,
Ca acum, să gem strivit sub roţile ei:
— Acum alţii şed în ea.
Şi mie-mi creşte părul alb şi barba albă
Şi voi iubi soba
Şi voi acoperi oglinda,
Şi când va fi vânt, îmi voi ridica gulerul paltonului
Sgriburind de frigul ce ţancăneşte dinţii bătrâneţeii.

www.digibuc.ro

— O, toamnă trecută, cerb rănit de săgeata nopţii,
Trandafir veştejit pe evantaiul dantelat al miresei moarte,
Sborul ciocârliei ce nu se mai coboară,
Steaua ce duce depărtarea'n depărtare,
Draperii de aur ce nu se mai deschid să apară faţa rumenă
cu păr blond buclat...
Cântec ce nu mai răsari pe buzele mele...
A 'nceput să însereze.
. . . . . .
— Se duc acasă fericiţii şi îndrăgostiţii
Îi chiamă.
Se aprind împrejurul lacului felinarele.
Vâsleşte Amorul în barca magică.
Daţi-mi lopeţile să taiu şi eu dâre albastre,
Daţi-mi tremurul sânului, sărutarea adâncă a poftei.
S'a coborît întunecimea.
Şi nu mai intră nimeni cu lumânarea.
— Numai frunzele cad afară, să desprindă una după una.
Şi răguşit, încep să cânt plângând, cântecul toamnei.
— O, tinereţe de ce m-ai părăsit?...

Emil Isac

www.digibuc.ro

TOAMNA ŞI MOARTEA

www.digibuc.ro

SFÂRŞITUL TOAMNEI.

O! cine-ar zice că pe-aici
Au fost vre-odată flori,
Privighetori,
Şi cărţi citite cu-ochii mici,
In care latele panglici
Intorsu-s'au de-atâtea ori?

Şi totuşi furăm doi, mai ieri,
Strânşi braţ de braţ, gângavi —
Ca doi bolnavi;
Şi'n legănarea celor seri
Sub plopii negri şi severi, —
Blânzi şi supuşi ca nişte sclavi.

Să plec! de-acuma sânt străin
Pe unde fură tei; —
Pleşuvi şi ei!...
Ceva ciudat ca un destin,
Mă 'mpinge să mă 'ntârzii prin
Căzuta frunză din alei.

Aici unde-a murit trecutul
Mă plimb ca'ntr'un mormânt,
In care sânt
Legat s'ascult cum tace lutul,
Pe când în suflet toarce mutul
Regret, înfăşurat în vânt.

Tudor Arghezi

www.digibuc.ro

PASTEL.

Buciumă toamna
Agonic — din fund —
Trec păsărele,
Şi tainic s'ascund.

Ţârâe ploaea....
Nu-i nimeni pe drum:
Pe-afară de stai
Te 'nnăbuşi de fum.

Departe, pe câmp,
Cad corbii — domol;
Şi răgete lungi
Pornesc din ocol.

Tălăngile — trist
Tot sună dogit,
Şi tare-i târziu,
Şi n'am mai murit....

G. Bacovia

www.digibuc.ro

TOAMNĂ.

Trec zile reci, trec zile lungi
Pe fruntea 'nbătrânitului pământ;
Trec zile galbene, trec zile 'ntunecate,
Ca nişte moarte duse greu de vânt,...

E Toamna, care vine tremurând
Cu nouri moi pe vârfuri de păduri,
De ploi şi neguri plină;
E Toamna, care vine vânturând
Văzduhul,
Cu falduri de 'ntuneric şi lumină...

Pământul, prins
Intr'un fior de moarte,
Ridică palide priviri învins;
Căci Vara nu mai vrea să-l poarte,...

Şi zguduit de larma vânturilor multe,
Cu dărnicie—asvârle Toamnei la picioare
Puzderii aurii de frunze smulte,
Şi vlaga toată suptă de la soare...

De poala Ei,
Ca nişte fluturi sprinteni de rugină,
Sburdalnicele frunze se anină
Să-i înflorească paşii largi şi grei,...

www.digibuc.ro

Trec zile reci, trec zile grele
De lacrimi şi de moartea care doarme 'n ele;
Trec zile lungi de parcă's veşnicii
Pe umării pământului pustii....

E Toamna care merge murmurând
Prohoade vechi la fiecare casă,
Când putredele ploi o scurmă;
E Toamna care curge şi ne lasă
Cu sufletele goale 'n urmă....

Pământul vlăguit de vânturi, când
Intr'însul nici un dor nu se mai sbate,
Deschide văile.... şi'n groapă blând
Belşugul mort de frunze şi de lacrimi
Din viaţa Toamnei distrămate....

G. Bărgăuanu

CETATEA SOMNULUI.

Coboară punţi pe lanţuri ruginite, şi 'ntre zimţi la foişoare
Se 'nalţă 'n suliţi în cetatea somnului opaiţe uşoare.
In raza lor o toamnă de Septemvre — şi leagănă întâia foaie
Şi peste fire de păianjen plutitoare,—o trece şi-o îndoaie
Ca pe o pană, 'ncet, pe coardele—unei ţitere aeriene
Umplând de zumzet zarea, când aproape, plin, când subţiat, alene,
La pas, neauzit, pe calul cu copitele 'nvelite 'n păslă,
Eu viu cu păsările negre care treq în rari bătăi de vâslă

www.digibuc.ro

Şi singure ar şti să-mi spună ce-i cu cele-o sută de cămile
Pornite încărcate la sălbateci în deşert de ani de zile.
Puţin îmi pasă azi de mi-au avut în corturi, sau de nu odorul
Când sufletul mi-e plin de-un dor trupesc, un dor asemenea cu dorul
Corăbierilor ce sufăr de scorbut pe mările-australe
Şi n'au decât mâncări uscate—după carnea învârtit 'agale
In frigărui de lemn cioplit răzând cu barda 'n insule 'n desime
La jarul cu pufnit şi sfârâieli de stropi de sânge şi grăsime.
Strâng frâul, însă calul nu m'ascultă, intră pe supt bolţi în tihnă,
Şi'n urma mea cetatea somnului închide porţile de-odihnă.

Emanoil Bucuţă

SFÂRŞIT DE TOAMNĂ.

Oh, după ce eri vântul acidulat de ger
Umflându-se'n scheletul copacilor, stătuse,
Din arbori frunze rare se desprindeau stingher
Şi cu intermitenţa acceselor de tuse.

Apoi simţita-am gândul ascuns al toamnei cum
Răsfrânge pretutindeni culoarea-i de sulfină,
Iar cerul devenise un larg alcov de fum
Greoi ca atmosfera murdară de uzină.

Pe uliţă, impresii adânci de doliu mic
Treceau că un nostalgic convoi de'nmormântare,
Şi tainic, trecătorii, cu clătinări de dric
Păreau că duc povara tăcerei în spinare.

www.digibuc.ro

Prin cafenele, oameni, visând trecutul Mai
Şedeau şi, sub asaltul de gânduri ne'nţelese,
Cu ochii duşi în fundul paharului de ceai,
Doreau tovărăşia vecinilor de mese.

In mintea lor bolnavă şi'n suflerul lor ros
De moartea dureroasă a zilelor în noapte,
Şovăitoare, iarna, intra ca un miros
Subtil de pâine caldă şi de castane coapte.

N. Davidescu

COBOARĂ CORBII.

Privirea noastră'nalţă-un rai
In fiecare colţ de plai;

La glasul nostru 'n simfonii
Tresar grădinele pustii,

Cu gândul nostru 'ntindem punţi
Şi peste mări şi peste munţi,

Dar umbre, vezi? plutesc pe sus —
Coboară corbii spre apus.

Şi cum trec mândri! Parcă 'n sbor
Simt că pământu-i tot al lor.

Ovid Densuşianu

www.digibuc.ro

IMPRESII.

O, soare alb de toamnă, tu ultimul fior
Al anului ce bate din tot mai grea aripă,
Tu, tremur slab pe floarea ce 'nghiaţă peste o clipă
Şi pe obrajii galbeni surâs sfâşietor.

Natura, pretutindeni mormântului dând loc,
Se scutură de farmec şi formele-şi subţie
Şi-o tot mai rece mână şi tot mai străvezie
Şi 'ntinde 'ntreaga viaţă spre dulcele tău foc...

Dar tu, cum vidul par'că te-ar suge dinnapoi,
Aluneci stins pe câmpuri de brumă încărunţite,
Agăţi pe codrii negrii lumini încremenite
Ce dau un luciu straniu ruginelor de foi....

Şi zi cu zi mai palid în fund de zări te-arăţi...
Pământul pare galben ca frunzele căzute,
Şi goalele întinderi mai reci se fac, mai mute
Sub zorile şi-amurgul ce-aştern paliditâţi....

Doar apele fug repezi prin mătcile pustii...
Simt moartea că 'n capace de-argint o să le bată
Şi fug împleticite şi 'n ele geme toată
Sforţarea 'năbuşită a 'ntregei agonii...

www.digibuc.ro

Văzduhul, el stăpânul pustiului nimic,
Perdele largi de ceaţă coboară pe 'nserare...
Şi cum se 'mbracă 'n ele, întreaga boltă pare
Un doliu alb pe-o poartă sub care aşteapt'un dric !

George Gregorian

AGONIE.

Cu lacrămi mari şi repezi sfârşitul Toamnei plânge!
Se 'ntunecă, şi 'n goana înfriguratei ploi,
Ca o hlamidă mare cu pete mari de sânge,
Răsare noaptea rece din tainicul noroi.

In aiurări de frunze, ca aripi de rugină
Ce cad tremurătoare pe largele alei
Natura sfâşiată se sbate în ruină
Şi numai eu mă 'ncumet în agonia ei.

Respir adânc otrava ce 'nvălue grădina
Şi dezolarea Toamnei mă 'mbată ca morfina
Ce 'nlănţue în creer hipnotici viziuni;

Iar sufletul îmi, pare o casă de nebuni
In care se frământă, se 'nalţă, se îndoaie
O lume de 'ntuneric, de sânge şi de ploaie.

D. Iacobescu

www.digibuc.ro

AMANTĂ.

Octobre—spre sfârşitul lunii
Salcâmii haine nu mai au.
Cu berzele, ce-n sbor plecau,
E mult de când s'au dus lăstunii.

La foc, pe prispa casei, stau;
Mă uit cum se topesc cărbunii,—
Pe când prin aer, ca nebunii,
Părăsitorii goană dau.

Tac şi te-ascult înmărmurit.
Cânţi. Cânţi plângând. Grădina-ţi pare
Un catafalc,—acoperit

Cu crizanteme,—de pe care
Natura-ţi cere-o sărutare...,
Ţi-a fost amantă şi-a murit.

Haralamb G. Lecca

TOAMNĂ.

Curg valuri moi de ceaţă pe livadă, în calmul ruginiului amurg,
Şi din desişul frunzelor plăpânde, neliniştite foşnetele curg...
Aud ecoul chiotelor rare în straie de străvechi melancolii:
Nu-şi bănuesc tristeţea rapsodiei culegătorii veselelor vii...

www.digibuc.ro

Ca un tăciune 'ncenuşat de ceaţă, se sprijină de-o muche, obosit,
Aprinsul soare-al verilor apuse visându-şi tinereţea lui: un mit,
Cum se topeşte 'ncet în depărtarea nebănuitei lui împărăţii
Imi pare-aşa că'n trista lui visare, veghează taina vastei agonii...

Căci pâlc de frunze scapătă spre glie iar foşnete prelungi se vaită vag,
In fire plâng dureri nerăsbunate şi 'n noaptea care cade. bruscă, rag
Fantomele ascunse ale morţii... copacii 'ncet-agită mii de mâini
Parc'ar grăbi, tăcuţi o 'nmormântare... Departe urlă crâncen nişte câini....

Basil Munteanu

TOAMNĂ.

Suspină plopii de vânt, de frig şi ploae,
Privesc în zări şi vârfurile 'ndoae
In semn de-adio soarelui apus.
Pustiu e şi tăcere pe muncele,
Plecat-a blând popor de rândunele
Şi ne rămâne ulii pe sus!

Aşa lumină tristă ne 'mpresoară
Ca fluturarea palidă, uşoară
A palidelor frunze la pământ...
Pe cine plâng de toate sunt în doliu?
Cine-a murit în templu-acesta sfânt
De cade pânză ceaţa,— un linţoliu?

www.digibuc.ro

Întârziat un clopot blând vibrează
Şi sufletul spre rugă îl adapă...
Din spre păduri, înarîpate cete,
Vin corbii croncănind... Se înoptează,
S'afundă 'n întuneric ca într'o apă
A arborilor sumbre siluete....

D. Nanu

TOAMNA VIEŢEI.

Zeiţei Erato

Acum, himerică zeiţă, superbă, magică regină,
Intr'o finală simfonie din sbuciumarea mea sub cer,
Va coborâ funesta nimfă cu 'mbrăţişarea ei de fier,
Ţesând arhaicul linţoliu: din frunze, brumă şi lumină.

Divinitate de-armonie, legenda vieţei se termină,
In şuerări de uragane, ca o fantasmă pot să pier,
Vrăjit de valurile morţei, de nebunie şi mister,
Schimbat în torţă asvârlită pe o mocirlă bizantină.

Din leagăn mă 'ndreptai spre tine, când auzii vibrări de liră,
Torent, prăpastie şi fulger în ochii mei se adânciră,
Plutii ca Dante şi Virgiliu pe insondabilul abis.

Cernit-am suflet, gând şi spaţiu şi viziunea mea păgână,
Păream, de 'ntreg Pământ, departe, gemând pe irizatul vis;
Cădea-va plumb de mii de secoli pe obosita mea ţărână.

Alexandru Obedenaru

www.digibuc.ro

SFÂRŞIT DE TOAMNĂ.

Abia trecut-a vara şi-acum şi toamna trece,
Cu cântecu-i de jale un bucium o petrece;
Şi frunza 'i răvăşită şi codri 's arămii,—
Acuma înfloreşte pustiul inemii....

Pe valuri friguroase vin bocete amare,
Asemeni ne'nduratei cântări de 'nmormântare,
Pe cer perândă norii şi corbii trec ţipând,—
In faţa fîrei moarte — rămâi fără de gând!

In casă, de la vatră, asculţi, cum vântul geme;
Te scutură fiorii,— adormi de la o vreme,—
Şi 'n somn aluneci parcă pe-o gură de sicriu,
Te strâng păreţii raclei,— te-apasă şi eşti viu!...

Ion Păun-Pincio

VAE SOLI....

M'am dus pe şesu 'ntins şi vânăt,
Prin luncile de pe Siret:
Un val de apă argintie
Şi alintat de-un plâns încet...

Eram atât de trist şi singur!
In preajma mea şi înapoi,

www.digibuc.ro

Cădeau în golul din pădure,
Din sălcii, galbenele foi.

Eram eu singura viaţă —
Şi 'n liniştea din jurul meu,
In trista măreţie-a morţii,—
Părea că mă cufund şi eu.

Ion Păun-Pincio

TOAMNĂ PATRICIANĂ.

De astădată toamna
I-atâta de frumoasă,
Incât o tremurare
De stranie răscoală,
Prin suflet mi-a trecut...

In fire e o vrajă
A-tot-cotropitoare...
Un cer de văl albastru,
Un vânt ce-i par'că palid,
Pe harfele de frunze,
Acorduri line cântă
Ce-s moi ca o visare...

www.digibuc.ro

O pasăre, c'un foşnet,
In sbor, uşor, a şters,
O lacrimă pe cer...

Şi stau,
Cu inima pe buze,
Cu sufletul în ochi,
In ştearsă aiurare,
Ca beat de contemplarea
Orgiei de frumos...

Şi poate c'o răscoală
In mine a svâcnit
Viaţa
Căci, stranie minune,
Intreg acest frumos,
E moarte...

Orgie de frumos...
Parfum de vestejire...

Imi pare că natura,
Cu gest patrician,
Artera şi-a deschis-o
Şi moare surâzând
O moarte-sărbătoare,

www.digibuc.ro

Cu fruntea 'nghirlandată
De palidul amurg,
In muzica cea mută
A orgei de tăcere...
...Şi dacă asta-i moartea,
Aşi vrea să mor şi eu...

Vintilă Russu-Şirianu

MOARE EDERA'N FEREASTRĂ...

Moare edera'n fereastră
Zarea 'nsângerând,
Zarea 'ntinsă, depărtată,
M'o primi curând.

Şi prin ederă pătrunde
Clopot trăgănat,
Cine ştie mâine unde
Voi fi îngropat!

Alexandru T. Stamatiad

PE STÂNCI.

Unde e sufletul meu,
Ce-am făcut sufletul meu —
De mă tângui şi sufăr şi gem
Cu suflare de moarte?

www.digibuc.ro

Iată, veniră de-acum
Albele zile de toamnă.
Stau sus pe stânci şi privesc
Cum se coace porumbul...
Unde e sufletul meu
Cu dureri aşa fericite —
Vine o pală de vânt şi mă bate
Când aprinsă,
când rece...

Tudor Vianu

www.digibuc.ro

TOAMNA RĂSBOIULUI

www.digibuc.ro

SECTOR LINIŞTIT.

Ca un medalion scump de femee
Luna atârnă albă, peste tranşee.
Ochii mei sângeră lacrimi amintitoare,
Chipul din lună'i departe, gândul mă doare
Câmpu-obosit se 'ntinde şi-adoarme,
Fâşâe'n noapte o salvă de arme...
Cad peste zare, brusc, două stele...

Au căzut la posturi două santinele.

Raşova, 20 Septembrie 1916 **Demostene Botez**

ISTORIE ŞI BASM.

Frânturi de curcubee cad în uliţi
Şi fâlfâe nebune la ferestre.
Răsar pe porţi de cer călări cu suliţi
Şi coif de-argint şi aur pe căpestre.

Şi urcă oşti prin ceaţă'n glas de goarnă
Pe căi de munte şi prin sate rare.
Cu vuet de prăpăstii se răstoarnă
Şi stâlpi şi pajuri de străvechi hotare.

Şi'n frunzele ce toamna 'ncet le pierde,
Sub focurile care 'ncep să ardă,
Prin fulgerele ochiului tău verde,

www.digibuc.ro

Trec Feţi Frumoşi cu păr din foc de lună
Şi trec viteji purtând în mână barda —
Istoria cu basmul împreună.

Emanoil Bucuţa

TOAMN'ACEASTA.

De prin arbori, toamn'aceasta
Cade'n pete mari de sânge...
Toamn'aceasta, toamn'aceasta,
Câte vieţi s'or stânge!

Pe ferestre norii negrii
Bat cu degete de ghiaţă...
Norii negrii, norii negrii,
Câte zări sub ceaţă!

Şi'n văzduhuri, vântul rece
Fâlfâe a cucuvae...
Vântul rece, vântul rece,
Câte inimi tae!

Prin morminte numai morţii
Au surâsul lor pe gură...
Numai morţi!... Numai morţii!...
Doamne, te îndură!

1916 **George Gregorian**

www.digibuc.ro

GREIERUL ŞI SENTINELA.

Pe stânca muntelui pustiu.
Când urletele încetează
Un greer cântă ca o rază,
Şi eu sunt viu, şi el e viu.
De peste tot miros de mort,
E poate doar un stârv de cal.
Un glonţ se'nfige sec în mal
Şi ploaia râcâie pe cort:
Un răpăit, parca ar vrea
Un altul, de pe altă lume
Să facă fioroase glume,—
Dar nu, e numai vremea rea.
Şi greerul ca şi o pilă
Ascute tremuratul glas
De-o veşnicie sau de un ceas.
Eu îl ascult şi îmi e milă
Că ştiu ca mâine o să piară
Când oi pleca şi n'o mai fi
Un foc cu flacari aurii,
Ca nu mai e de trei luni vară.

Sunt singur. Bat cu talpa în pământ.
De ce-ai tăcut?
— sunt singur, singur sunt.

1917 **Adrian Maniu**

www.digibuc.ro

SEPTEMBRIE.

Plouă peste foile de cort
Şi din ele picură'n tranşee,
Ingânând o tristă melopee
Pentru sufletu-mi ce azi e mort.

Peste toată zarea s'a întins
Un zăbranic nesfârşit de doliu;
Cine oare-a pregătit linţoliu
Şi anume pentru care ins?

Sufletu-mi e mort şi amintiri
Nu 'mpletesc coroana funerară,
Singure şrapnelele presară
Peste el exotici trandafiri.

1916 **Perpessicius**

BRANCARDIER.

Moare toamna în petale de cicori,
Mor' pe 'ncetul şi cicorile 'n vâlcea,
Fâlfâe 'n răstimpuri sumbrul crep de ciori
Peste câmpul gol şi peste viaţa mea.

Vine vijelia bubuind din zări,
Răscoleşte totul ce 'ntâlneşte 'n drum,
Sugrumată moare floarea pe cărări
In viespar de schije, pulbere şi fum.

www.digibuc.ro

De vrei să dai sprijin trupului învins,
Suflete, îţi cată adăpost în cer:
N'a rămas pe 'ntinsul văilor cuprins
Decât Dumnezeu din cer, brancardier.

Octombrie 1916 **Perpessicius**

VERSURI PENTRU ZIUA DE ATAC.

Fragment

Fii gata, prietene soldat, fii gata.
Curăţă-ţi cu grije arma şi lopata
Şi pune-ţi cruciuliţa la gât,
Mâine va fi un atac mare,
Fii gata şi atât.

De undeva, de departe, ne vor trimite ordine;
Cu raniţa şi arma în spinare,
Pe drumurile ude de 'ntuneric,
Ne vor purta întreaga noapte
In şoapte.
Târziu ne vor opri în faţa porţii,
In faţa porţii nevăzute a morţii.

La trei din noapte vom scula din somn
Pe cei care căzură istoviţi în noroi.
Vom aştepta din nou
Noi ordine,

www.digibuc.ro

Vom aştepta chinuitor
Şi-apoi, pătrunşi de ploaie până la vertebre,
Murdari, încătuşaţi, greoi,
In zorii albicioşi şi umezi de Septembre,
In şiruri rare vom urca
Cu paşi definitivi
Colina dupa care stăm,
Şi deodată....
De nepătruns şi gol
Va sta înaintea noastră câmpul de bătaie.
Unic, imens şi nou
Va sta înaintea noastră câmpul de bataie.
Surprinşi privim o clipă acest decor funest
Un semn, un gest
Şi 'ncet pornim pe povârnişul gol al morţii
Intrăm, alunecăm, pe povârnişul gol şi noroios al morţii....

Camil Petrescu

TOAMNĂ.

Scutură-ţi din salbă
Banii tăi de aur,
Minunată toamnă
Peste piscuri doamnă.
Pune ram de laur
Celor care mor,
Şi pe reci morminte
Sarcofagii sfinte
Ţese un covor....

www.digibuc.ro

Cântă tu din ramuri
Sângerânde flamuri
Şi 'mpreună-ţi cântul
Pururea cu vântul,
Pururi cu suspinul
Celor din tranşee,
Ca sa-l iea departe,
Zărilor să-l deie
Dincolo de moarte...

Şi de vii cu ploaie
Şi cu neguri reci,
Şi de se îndoaie
Plopii pe poteci
Când îi bate vântul
Şi le iea vestmântul;
Lacrimile noastre
Să le duci cu tine,
Şi prin zări streine
Lacrimile noastre
Sa le picuri line.

Toamnă preamarită
De sfioase buze,
Toamnă zdrenţuită
Astăzi de obuze,
Flamurile taie
Le aşterne 'n cale,
Flamuri noi de sânge,

www.digibuc.ro

Aur şi azur,
Ca să urce oaste
Munte nalt şi sur
Cu râpoase coaste —
Flamurile tale,
Haina-ţi sângerândă,
Să le fie 'n cale
Punte spre izbândă...

Ion Sân-Giorgiu

STRIGĂ MIERLA...

Strigă mierla din arini
— Cucule de ce suspini?
— Ştii tu, soro, orí nu ştii,
Că pe la Sântămării
Am lăsat codrii 'mpliniţi
Şi-i găsesc azi pustiiţi,
Am lăsat codrii 'mbrăcaţi
Şi-i găsesc azi despoiaţi,
Şi-am lăsat pe la potici
Mândre cete de voinici
Ferecându-şi flintele —
Şi-azi le văd mormintele?

I. U. Soricu

www.digibuc.ro

CIMITIRUL PĂDURII.

Nu-i nici un om în cimitirul de la marginea satului: oamenii uită. Numai frunzele vin pe poarta cimitirului, târşindu-şi paşii uscaţi: ele nu uită.

Toamna le-a alungat depe crengi, şi ele au venit să se închine pe mormintele în care sunt îngropaţi copacii pădurii doborâţi de oameni şi prefăcuţi în sicrie.

Ionel Teodoreanu

---

www.digibuc.ro

Pagina.

Alexandri V. 107, 145
Al-George Ion 21
Anghel D. 59, 60, 155
Arghezi Tudor 35, 156, 195

Bacovia S. 22, 36, 108, 131, 157, 196
Barbu Ion 23
Bărgăuanu G. 197
Blaga Lucian 37, 121, 157
Botez Demostene 37, 121, 131, 158, 213
Bucuţa Emanoil . 159, 179, 193, 213
Buzdugan Ion 23, 93, 175

Călugăru Alice 146
Caragiali Luca-Ion 180, 181
Carp O. 95
Cazimir Otilia 38
Celarianu Mihail 133, 159
Coşbuc G. 39, 95
Crainic Nichifor 24, 81, 147
Cruceanu Mihail 197
Cunţan Maria 61, 182

Davidescu N. 199
Demetrescu Traian 25, 133
Demetrius V. 122
Densuşianu Ovid 200
Dominic A. 109

Eftimiu Victor 71, 160
Eminescu M. 97, 98, 110, 134, 161, 162

Pagina

Farago Elena 9, 62
Feraru Leon 41
Fundoianu B. 123
Furtuna Horia 42

Goga Octavian 10, 26
Gregorian G 201, 213

Hétrat J. B. 111

Iacobescu D. . . 47, 63, 78, 163, 202
Iorga N. 48
Iosif St. O. . . . 11, 12, 98, 112, 135
Isac Emil 190

Lecca Haralamb G. 203

Macedonski Alexandru . . . 64, 113
Maniu Adrian . 27, 49, 74. 113, 114, 124, 215
Millian Claudia 148
Minulescu Ion 135, 149
Moşoiu Alfred 72, 73
Munteanu Basil 50, 203

Naum D. 12, 164, 204
Naum Alexandru 27
Negru Nathalia 81
Negruzzi Iacob 82
Nemţeanu B. 74

Obedenaru Gh 205
Oreste 125, 151

www.digibuc.ro

Pagina.

Orleanu Gh. 125

Pavelescu Cincinat . . . 166, 167
Pavelescu Ion I. 75
Pincio Ion Păun . 50, 99, 115, 165, 206
Perpessicius 216
Petică Ştefan 137, 183
Petrescu Camil 217
Philippide Al. A. 51, 83
Pillat Ion . . . 65, 85, 100, 168, 184
Pitiş Ecaterina 101, 138
Podeanu V. 107

Raşcu I. M. 86
Romanescu Marcel N. . . . 87, 139
Rotică G. 116, 126
Rusu-Şirianu Vintilă . . 13, 29, 207

Sadoveanu Ion Marin 185
Sân-Giorgiu Ion 218
Scorţescu Th. 169, 185

Pagina.

Sihleanu Alexandru Z. 88
Solacolu Barbu 170
Soricu I. U. 220
Speranţia Eugeniu 126
Stamatiade Alexandru T. 76, 171, 209
Stavri Artur 66, 127, 186

Teodoreanu Al. 30, 68, 172, 173, 187
Teodoreanu Ionel . 52, 53, 116, 117, 140, 188, 221
Toma A. 30
Topârceanu G. 15, 102, 140
Tutoveanu G. 173

Vianu Tudor 89, 209
Vinea Ion 54, 142
Voevidca George 151
Voiculescu V. 31, 55, 77

Zamfirescu Duiliu . . 117, 174, 189

www.digibuc.ro

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

CEA MAI FECUNDĂ ȘI
INĂLȚĂTOARE SCOALĂ

APARE IN EDITURA

LIBRĂRIA „UNIVERSALA“ ALCALAY & Co., BUCUREȘTI

www.digibuc.ro